

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
ZEMĚDĚLSKÁ FAKULTA

Studijní program: B4103 Zootechnika

Studijní obor: Zootechnika

Katedra: Zootechnických a veterinárních disciplín a kvality produktů

Vedoucí katedry: doc. Ing. Miroslav Maršálek, CSc.

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

ZPRACOVÁNÍ KATALOGU CHLADNOKREVNÝCH HŘEBců

Vedoucí bakalářské práce: doc. Ing. Miroslav Maršálek, CSc.

Konzultant bakalářské práce: Ing. Anna Kleinová

Autor bakalářské práce: Jana Rajšlová

České Budějovice, 2014

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE
(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Jana RAJŠLOVÁ**
Osobní číslo: **Z11824**
Studijní program: **B4103 Zootechnika**
Studijní obor: **Zootechnika**
Název tématu: **Zpracování katalogu chladnokrevných hřebců**
Zadávající katedra: **Katedra speciální zootechniky**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Zpracování katalogu chladnokrevných hřebců

Chladnokrevná plemena koní představují rozhodující oblast hospodářského využití koní jako tažné síly a ve většině evropských států jsou chladnokrevní koně nezastupitelní při těžbě dřeva. Současné požadavky potřeby koní pro lesní hospodářství v ČR se pohybují kolem 5000 koní využitelných pro těžbu dřeva. Zajištění tohoto počtu kvalitních koní je podmíněno odpovídajícími výsledky chovů, včetně kvality z hlediska exteriéru, charakteru i výkonnosti.

Cílem práce je zpracování návrhu katalogu chladnokrevných hřebců využitelných v současnosti v plemenitbě chladnokrevných plemen koní v České republice.

Na základě porovnání formy a obsahu katalogu hřebců jednotlivých plemen v České republice a podobných katalogů v okolních evropských státech zpracujete návrh katalogu obsahujícího v přehledné a pro chovatele srozumitelné formě údaje o jednotlivých hřebcích. Do katalogu zahrnete podle možností všechny dostupné údaje z chovatelské evidence poskytnuté jednotlivými chovatelskými svazy, popř. zpracované jako výsledek vlastního sledování a vyhodnocení. V závěru práce uvedete doporučení pro chovatelskou organizaci zaměřené na frekvenci a formu aktualizace katalogu a na perspektivní úpravy v návaznosti na postup šlechtění plemene.

Rozsah grafických prací: 5 tabulek, 5 grafů
Rozsah pracovní zprávy: 30 - 40 stran
Forma zpracování bakalářské práce: tištěná/elektronická
Seznam odborné literatury:

DUŠEK, J. a kol.: Chov koní. Brázda s.r.o., Praha, 2007, 404 s., ISBN 80-209-0352-6

Flade, J. E. a kol.: Chov a športové využitie koní, Bratislava: Príroda, 1990, 451 s. ISBN 80-07-00252-9

Druml, T., Baumung, R., Sölkner, J.: Morphological analysis and effect of selection for conformation in the Noriker draught horse population, University of Natural Resources and Applied Life Sciences Vienna, Austria, June 2007

Webové stránky evropských chovatelských svazů např.:

www.pferdezentrum-stadlpaura.at/

www.friesenlovecoach.ch/schwarzwald.htm

www.pferdezuchtverband-mv.de/

www.schcmbk.cz/

dev.aschk.cz/

www.schchk.cz/

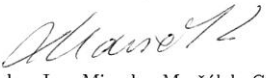
Vedoucí bakalářské práce: **doc. Ing. Miroslav Maršálek, CSc.**
Katedra speciální zootechniky

Datum zadání bakalářské práce: **12. března 2013**

Termín odevzdání bakalářské práce: **15. dubna 2014**

prof. Ing. Miloslav Šoch, CSc.
děkan

**JIHOČESKÁ UNIVERZITA
V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
ZEMĚDĚLSKÁ FAKULTA
studijní oddělení
Studentůvá 13
370 05 České Budějovice**

doc. Ing. Miroslav Maršálek, CSc.
vedoucí katedry

V Českých Budějovicích dne 12. března 2013

Prohlášení:

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích dne 5. 4. 2014

.....

Jana Rajšlová

Poděkování:

Chtěla bych tímto poděkovat vedoucímu práce, doc. Ing. Miroslavu Maršálkovi, CSc. a Ing. Anně Kleinové za trpělivost, odborné vedení a cenné rady při vypracování bakalářské práce

Abstrakt

Bakalářská práce se zabývá zpracováním katalogu chladnokrevných hřebců, který by měl sloužit chovatelům při výběru plemeníka. Podkladovým materiálem pro zpracování bakalářské práce byly zejména katalogy vydávané chovatelskými organizacemi v České republice spolu s katalogy poskytovanými organizacemi v ostatních státech. Pro doplnění byly využity i katalogy s plemennými býky, především pro velmi propracované odhady plemenných hodnot.

Při porovnání údajů poskytovaných jednotlivými organizacemi bylo zjištěno, že se v žádném z českých katalogů nenacházejí výsledky odhadů plemenných hodnot. Naproti tomu ve světě je běžné uvádět, zejména pak u sportovních koní, plemenné hodnoty pro drezuru, skoky, exteriér a někdy také pro tělesné rozměry. Většinou jsou tyto plemenné hodnoty doplněny i o graf. Proto byly do návrhu katalogu chladnokrevných hřebců doplněny mimo jiné také plemenné hodnoty pro znaky lineárního popisu exteriéru spolu s grafem odpovídajícím těmto hodnotám, aby chovatelé mohli porovnat jednotlivé hřebce a kvalifikovaně si vybrat toho nejvhodnějšího.

V závěru pak byly zjištěné výsledky zhodnoceny a byly navrženy postupy vedoucí ke zdokonalení katalogů v České republice, zejména jaké informace je důležité do katalogu doplnit a v jakém časovém intervalu by měl být katalog aktualizován.

Klíčová slova: chladnokrevný kůň, hřelec, katalog, plemenné hodnoty

Abstract

The bachelor thesis deals with the processing of the cold-blooded stallions catalogue, which should help to breeders in selecting of a stallion. The main sources for the bachelor thesis were especially catalogues published by breeding organisations in the Czech Republic together with catalogues provided by organisations in other countries. As other sources have also been used catalogues with breeding bulls, especially for a very sophisticated estimates of the breeding values.

When comparing the dates provided by various organisations, it was found that in none of Czech catalogues are not the results of the breeding value estimations. In contrast, in the current world it is common to state the breeding values for dressage, jumping, exterior and sometimes also physical dimensions with the sport horses. Mostly are these breeding values completed with a graph. That is why the breeding values for linear features of the exterior description together with the graph adequate to these values were complemented into the design of the cold-blooded stallions catalogue, so that the breeders can compare individual stallions and choose the most suitable one.

In conclusion, the established results were evaluated and the methods which follows to improvement of the catalogue in the Czech Republic were suggested. Mainly which information is important to fill into the catalogue and in which period the catalogue should be actualised.

Keywords: cold-blooded horse, stallion, catalogue, breeding value

Obsah

1. ÚVOD	10
2. LITERÁRNÍ PŘEHLED.....	11
2.1 Vývoj chovu chladnokrevných koní na území ČR	11
2.2 Plemena chladnokrevných koní chovaná v ČR.....	12
2.2.1 Českomoravský belgický kůň.....	12
2.2.2 Norický kůň	13
2.2.3 Slezský norický kůň	13
2.3 Katalogy chladnokrevných koní v ČR.....	14
2.4 Katalogy chladnokrevných koní v okolních státech.....	15
2.5 Katalogy sportovních koní v okolních státech	19
2.6 Katalogy chovatelských sdružení zabývajících se chovem skotu	24
2.7 Výběr hřebce do plemenitby	26
2.8 Výběr hřebců do plemenitby podle Řádů plemenných knih ČMB, N a SN	27
2.8.1 Metody výběru	28
2.8.2 Registrace koně do plemenné knihy	32
2.8.3 Pojmenovávání koní.....	32
3. CÍL PRÁCE.....	33
4. METODIKA A MATERIÁL	34
5. VÝSLEDKY A DISKUZE	35
5.1 Chovné linie chladnokrevných koní	35
5.2 Početní zastoupení plemenných hřebců u jednotlivých plemen chladnokrevných koní	38
5.3 Počet nově zařazených hřebců za posledních 10 let.....	40
5.4 Porovnání údajů poskytovaných katalogy	41
5.5 Odhad plemenné hodnoty	46
5.5.1 Grafy používané vyspělými světovými chovatelskými organizacemi.....	49

5.6	Návrh katalogu	52
6.	ZÁVĚR	53
7.	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	55
8.	PŘÍLOHA	60

1. Úvod

Chladnokrevní koně tvoří podstatnou část koňské populace chované v ČR. V minulosti byli nepostradatelnými pomocníky při práci v zemědělství, lesnictví nebo dopravě. S nástupem těžké techniky se ale stali neperspektivními a postupně byli z výše jmenovaných oblastí částečně nebo úplně vytlačeni. V dnešní době se využívá k práci jen zlomek z celkového počtu chovaných chladnokrevných koní, a to především pro práci v lese. Tato situace se negativně podepisuje na šlechtění a chovu těchto koní. Chovu neprospívá ani skutečnost, že jsou k nám dováženi levní pracovní koně z Polska, kteří nemají žádný původ a o tuzemské, byť kvalitní koně, přestává být zájem. Je proto zapotřebí podpořit chov a šlechtění chladnokrevných koní, aby u nás v budoucnu nedošlo k dalšímu snížení počtu chovaných chladnokrevníků.

Jednou z možných cest je zpracovat materiál, který by chovatelům podával potřebné informace k výběru hřebce pro jejich klisny. Katalogy vycházející v ČR nelze příliš srovnávat s katalogy prezentovanými chovatelskými organizacemi a spolky v okolních státech. Pokud chceme být konkurenceschopní, je nezbytné doplnit do českých katalogů další cenné informace, díky nimž se chovatel bude moci odborně rozhodnout a vybrat vhodného hřebce. Výběrem vhodných rodičů lze dosáhnout kvalitnějšího potomstva a tím i celkového zlepšení chovu.

Cílem práce bylo porovnat formu a obsah katalogů vycházející v České republice s katalogy v okolních státech. Z těchto materiálů zpracovat návrh katalogu v přehledné a srozumitelné formě, který by mohli využívat všichni chovatelé.

2. Literární přehled

2.1 Vývoj chovu chladnokrevných koní na území ČR

Všechna plemena koní se z fylogenetického hlediska dělí do 4 skupin. Chladnokrevná plemena patří do skupiny koní okcidentálních, západního typu (**Dušek a kol., 2001**). Podle **Polanského a kol. (1983)** je původ této skupiny odvozen od divokého koně diluviálního západního.

Misař (2011) uvádí, že se na území Čech objevili první chladnokrevníci v souvislosti s přepravou soli ze Solnohrad k severomořským německým přístavům. **Mze (2001)** dále uvádí, že se populace chladnokrevných koní v Čechách a na Moravě utvářely ve specifických klimatických podmínkách v posledních cca 120 letech, a to na bázi importů originálních belgických a norických hřebců a v menší míře valonských hřebců a několika originálních belgických klisen. Podle **Misaře (2011)** převládala v prvním období šíření chladnokrevníků produkce kříženců, kteří byli velmi variabilní v rámci i mohutnosti. **Pellar (2006)** zmiňuje, že z důvodu působnosti hřebčince v převážně chladnokrevné oblasti, docházelo od poloviny 19. století k permanentní konfrontaci mezi požadavky rolníků na mohutnost koně (tlak na rozšiřování chovu koně chladnokrevného) a požadavky vojenského eráru na zabezpečení rostoucí potřeby teplokrevných koní hipomobilních útvarů armády. Nepříznivě se v chovu koní (nejen chladnokrevných) u nás projeví události 2. světové války. Do plemenitby byl zařazen vyšší počet norických hřebců, konaly se povinné odvody pro potřebu armády a mnoho koní padlo za oběť nemocem. V roce 1945 navíc ustupující německá armáda hodně koní zabrala, zejména na Moravě, včetně plemenných hřebců (**Rosenbergová a kol., 2011**).

Intenzivní, cílenou a promyšlenou prací moravských a českých chovatelů, především v období let 1920 až 1960, ale i v následujících desetiletích, se postupně utvářely populace chladnokrevných koní – českomoravského belgického koně (ČMB), norického koně (N), slezského norického koně (SN), které svým genotypem, fenotypem a užitkovými znaky splňují aspekty zootechnických a genetických teorií o vzniku plemen (**Mze, 2001**).

V důsledku zásadních změn v zemědělství se podstatně snižuje význam koně z hlediska jeho využití tažné síly (**Polanský a kol., 1983**). Od roku 1960 klesala v důsledku sílícího rozvoje mechanizace poptávka po chladnokrevných plemenících

(Misař, 2011). Koně v práci stále více nahrazoval silnější a rychlejší traktor a nákladní automobil. Tento proces způsobil jednak rychlý úbytek ve stavech koní, jako i změnu ve struktuře plemen a v utváření modelu koně (Flade a kol., 1990). Avšak Štrupl a kol. (1983) doplňuje, že při těžbě dřeva si koně i v budoucnu udrží funkci potažní síly a uplatní se zvláště v hůře přístupných terénech.

2.2 Plemena chladnokrevných koní chovaná v ČR

Chladnokrevní koně byli rozděleni do tří populací (českomoravský belgický kůň – ČMB, norik – N a slezský norik- SN) a pro všechna tato plemena byly vypracovány Řády plemenných knih (Genetické zdroje, 2013). Protože jsou i velmi podobné požadavky na rámec, růst a výkonnost, udržuje se populace všech tří plemen ve velmi podobném typu a rozdíly mezi nimi se spíš stírají, než aby se prohlubovaly (Maršálek, 2010). Nej kvalitnější části populací ČMB a SN byly zařazeny do genetických zdrojů. (Genetické zdroje, 2013).

2.2.1 Českomoravský belgický kůň

Je to plemeno chované na podkladě čistokrevné belgické krve pocházející z importu belgických hřebců z konce 19. a počátku 20. století (Matoušek, 1996). Je typem přímořského chladnokrevníka, tedy mohutného, poměrně velmi lymfatického koně, náročného na výživu, které ostatně ve své domovině má od jara do podzimu dostatek na bohatých pastvinách (Kopecký a kol., 1997). Belgický kůň je středního čtvercového rámce s poměrně větší proměnlivostí, je velmi robustní, raný, s výrazným osvalením zádě, která včetně tukové vrstvy bývá štěpená, což se v chovu velmi cenilo. Zád' je na rozdíl od noriků kulatá (Dušek a kol., 2001). Špaček a kol. (1987) dodává, že má těžkou hlavu s rovným profilem, nápadně dlouhou v obličejové části, relativně krátký, silný, svalnatý, vysoko nasazený krk, u hřebců a valachů často loupý a nevýrazný nebo málo výrazný kohoutek. V prsou je široký, v hrudi hluboký, s větším břichem, končetiny má silné se širokými kopyty, méně kvalitní rohovinou, lymfatičtější, na spěnkových kloubech se silnými rousy. Podle Kopeckého a kol. (1997) mívá přední noha často ploché koleno a noha bývá dokonce prohnutá, až v karpu lomená, hlezno bývá také často užší a kratší. Na spěnkových kloubech se nacházejí silné rousy (Špaček a kol., 1987). Chovným cílem je kůň dospívající ve třech letech stáří (ASCHK, 2013).

2.2.2 Norický kůň

Jméno dostal podle starořímské provincie Noricum, která se rozprostírala v dnešních alpských zemích. Norický kůň se dříve rozlišoval v několik rázů - pincgavský, štýrský, korutanský, dolnobavorský. Pouze norik pincgavský si zachoval nejmohutnější a nejčistší formy (**Koubek a kol, 1957**). Tak se stalo, že dnes název norický kůň se stal souznačným s názvem kůň pincgavský (**SCHCHK, 2013**). **Pellar (2006)** říká, že chov norického koně byl v jižních Čechách historicky zakotven a v jižním a západním příhraničí (Sudety) se udržoval, ačkoli v ostatních oblastech se rapidně rozšiřovala krev belgická.

Je typem tzv. kontinentálního chladnokrevníka, na rozdíl od přímořského, reprezentovaného belgikem (**Špaček a kol., 1987**). Je méně harmonický a ušlechtilý, s hrubší, těžší hlavou, někdy mírně klabonosou nebo poloklabonosou, u moderního typu norika vesměs rovnou (**Kopecský a kol., 1997**). Má silný, středně nasazený krk, méně výrazný kohoutek a silně skloněnou dlouhou záď (**Matoušek, 1996**). **Špaček a kol. (1987)** doplňuje, že má nápadně široká prsa, někdy méně hluboký hrudník, kostnaté končetiny s výraznějšími klouby než u belgika, ne tak velké rousy, někdy sblížená hlezna a šavlovitý postoj zadních končetin. Podle **ASCHK (2013)** dospívá ve čtyřech letech.

2.2.3 Slezský norický kůň

Slezský norik vznikl původně na podkladě krve Gidranů a krve norfolského kmene the great gunů, která velmi dobře navazovala s krví norickou (**Polanský a kol., 1983**). Další fáze šlechtění měla charakter převodného křížení norickými hřebci na typ výkonného tažného koně. Zřízením plemenné knihy v roce 1995 získal slezský norik statut genetické rezervy chovu koní v ČR (**Sambraus, 2006**). Je méně líbivý, hrubších tělesných tvarů, dlouhého tělesného rámce, „válcovitějšího“ trupu, s nápadně sráznou zádí, na sušších končetinách, s lehčí, ale kompaktnější kostrou, avšak vhodného charakteru, temperamentu, dobré konstituce, tvrdší než obě ostatní naše chladnokrevná plemena (**Kopecský a kol., 1997**). Hlava je suchá, ušlechtilá s oválnou očnicí, možný mírný klabonos, krk je středně vysoko nasazený, přiměřeně dlouhý, klenutý, často s méně výrazným kohoutkem (**SCHCHK, 2013**). Fundament je suchý a kostnatý, klouby a šlachy výrazné a suché, kopyta pevná a dobře utvářená

(**Matoušek, 1996**). Chovným cílem je chladnokrevný kůň dospívající v pěti až šesti letech stáří (**Metodika chovu SN, 2013**).

2.3 Katalogy chladnokrevných koní v ČR

V České republice je pro potřeby chovatelů vydáváno hned několik katalogů od různých chovatelských institucí. Asociace svazů chovatelů koní (ASCHK) připravuje každoročně Seznam hřebců s oprávněním k plemenitbě v České republice. V něm jsou uvedeni plemenní hřebci působící v plemenitbě těchto plemen: anglický plnokrevník, klusák, český teplokrevník, slovenský teplokrevník, moravský teplokrevník, kůň Kinský, trakén, Shagya – arab, arabský kůň, plnokrevný arabský kůň, starokladrubský kůň, lipický kůň, norický kůň, slezský norický kůň, českomoravský belgický kůň, hafling, velšská plemena pony, shetland pony, minihorse, český sportovní pony a malý kůň, irish cob, huculský kůň, osel domácí a ostatní plemenní hřebci, jejichž plemenná kniha není vedena v ČR. U každého hřebce je uvedena připouštěcí stanice a její adresa, jméno a číslo hřebce, připouštěcí poplatek, linie, popřípadě rodina u chladnokrevných plemen. Mezi další údaje patří plemeno, barva, rok narození, míry, body celkem, body za výkonnost, nejvyšší dosažená výkonnost, chovatel, majitel, rok zařazení do chovu a tabulka s údaji o původu, kde jsou vypsáni rodiče a prarodiče daného hřebce. Pod tabulkou se ještě nachází údaje o zařazených synech a dcerách. Zařazené dcery se dělí podle toho, zda jsou zapsány v Hlavní plemenné knize, Plemenné knize nebo ostatních plemenných knihách. U hřebců zapsaných v genetických zdrojích je uváděn podíl původních genů (**ASCHK, 2013**).

Dále pak ASCHK na svých webových stránkách zajišťuje pro chovatele plemennou knihu online. V ní je uvedeno evidenční číslo koně, základní jméno, datum narození, pohlaví, plemeno, barva, popis, plemenná kniha, datum zařazení, datum vyřazení, zda je daný kůň v chovu, zda se jedná o genetický zdroj a jeho zařazení do akceleračního programu. V druhém sloupci jsou pak údaje o roce, kdy byly vykonány výkonnostní zkoušky, třída, body za typ, exteriér, výkon, kohoutková výška pásková, kohoutková výška hůlková, obvod hrudi, obvod holeně, hmotnost a sportovní výkonnost. Nechybějí ani údaje o majiteli a chovateli, o potomstvu zařazeném v chovu nebo o původu, který se uvádí až do 4. generace předků (**ASCHK, 2013**).

Zemský hřebčinec Písek (2014) vydává pro chovatele katalog, ve kterém se nacházejí plemenní hřebci působící v inseminaci čerstvým spermatem. Každému hřebci je věnována dvojstrana, kde je napsáno jeho číslo, jméno, plemeno, barva, datum narození, míry, chovatel, majitel, u teplokrevníků dosažená výkonnost a původ do třetí generace. Nechybějí ani fotografie zachycující hřebce, jak v zootechnickém postoji, tak i při různých soutěžích či výstavách. Rovněž je připojen popis hřebce, kde jsou vyzdvíženy jeho přednosti a také přednosti jeho předků. U chladnokrevníků se ještě zmiňují kolik má hřelec procent původních genů a zda je zařazen do genových zdrojů.

Equinní reprodukční centrum Mnětice (2013) každoročně publikuje katalog plemenných hřebců působících v inseminaci čerstvým spermatem. V něm se nacházejí převážně teplokrevní koně. Plemena chladnokrevná mají jediného zástupce. O hřebcích zjistíme jejich jméno, barvu, rok narození, plemennou příslušnost, míry, chovatele a majitele. V tomto katalogu je uváděn původ do 3. generace předků. Navíc jsou údaje o hřebci doplněny jeho stručnou charakteristikou a nějaké podrobnější informace se chovatelé dozví i o předcích. Pro úplnost je přiložena fotografie každého hřebce.

2.4 Katalogy chladnokrevných koní v okolních státech

Verband der Pferdezüchter Mecklenburg – Vorpommern e. V. (2013) uvádí na svých webových stránkách online katalog hřebců, kde chovatelé mohou vyhledávat podle následujících kritérií: jméno hřebce, plemeno, stanice hřebců, dále mohou zvolit ve vyhledávání všechny stanice, kde se pak objeví seznam hřebců rozříděný podle stanic, na nichž se daní hřebci nacházejí. Nebo mohou zadat celý seznam a objeví se jim všichni hřebci v abecedním pořadí spolu s údaji o plemeni, otci, matce otce a stanici.

Po kliknutí na příslušného hřebce zjistíme informace o jménu hřebce, datu narození, výšce, barvě, plemeni, identifikačnímu číslu, zda jde o soukromého nebo státního hřebce a do jaké plemenné knihy je zapsán. V druhé části jsou informace o šlechtitelském programu plemene, ke kterému daný hřelec náleží a rodokmenu, jež zahrnuje otce, matku, otce matky a otce matky matky. Nechybí ani kompletní adresa stanice, kde se daný hřelec právě nachází, dále pak adresy chovatele a majitele. V dolní části strany je místo věnované výkonnostním zkouškám. U chladnokrevných

koní je zde uvedena hodnota pouze za výkonnostní zkoušky hřebců, ale pro potřeby teplokrevných koní je zde místo pro hodnoty za 100 denní test, 70 denní test a 30 denní test. Používají se body za skoky, drezuru a celkový počet.

Zentrale Arbeitsgemeinschaft Österreichischer Pferdezüchter (2013) prezentuje informace o teplokrevnících, haflinzích, noricích, appaloosách, arabech, arabo – haflinzích, fjordských koních, islandských koních, lipicánech, arabských plnokrevných koních a new forest pony. Po kliknutí na slovo hřebci se objeví seznam hřebců spolu s jejich fotografií. Ze seznamu lze vybrat libovolného hřebce a po otevření jeho karty si můžeme přečíst jméno hřebce, plemennou příslušnost, evidenční číslo, barvu, rok narození, výšku, chovatele a majitele, stanici, na které hřebec momentálně působí a rodokmen do 3. generace předků. U stanice je uváděna kompletní adresa spolu s telefonem, emailem a mnohdy nechybí ani odkaz na webovou stránku dané stanice. Starší hřebci mají dále pod fotem uvedeny ještě informace o svých přednostech, kdy a s jakým výsledkem složili zkoušky a jaké vlastnosti předávají na potomstvo.

U vybraných hřebců existuje výpočet plemenných hodnot pro rozměry, exteriér a výkonnost. Hodnoty jsou přehledně zaznamenány do grafu spolu se spolehlivostí výsledků. Hodnoty mohou být v rozmezí od 60 do 140 a u každého hřebce je vyobrazeno v jakém ideálním rozmezí by se měly pohybovat. Pod tabulkou je datum, kdy byl propočten proveden.

Hodnotí se tyto dílčí znaky:

1. Rozměry

- Výška hůlková
- Výška pásková
- Obvod hrudníku
- Obvod holeně
- Mohutnost

2. Exteriér

- Typ
- Hlava
- Krk
- Předloktí
- Zápěstí

- Záprstí
- Přední končetiny
- Zadní končetiny
- Korektnost chodů
- Klus
- Krok

3. Výkonnost

- Charakter
- Jezditelnost pod sedlem
- Jezditelnost v zápřeži
- Tah

Landes – Pferdezuchtverband Kärnten (2013) uveřejňuje na svých stránkách informace o norických hřebcích chovaných v této oblasti. Mimo to, co již bylo výše zmíněno u ostatních svazů, dále chovatelé zjistí informace o místě a datu körungu, mírách hřebce, o místu a datu konání jezdeckých zkoušek s dosaženým výsledkem a rovněž získají informace a výsledky z hlavních výkonnostních zkoušek hřebců. Opět zde nalezneme odkaz na odhad plemenné hodnoty pro daného koně, jako je uveden u organizace Zentrale Arbeitsgemeinschaft Österreichischer Pferdezüchter. Nechybí ani řada fotografií zachycující hřebce v zootechnickém postoji nebo při plnění výkonnostních zkoušek. V tomto katalogu je rodokmen uveden pouze do 2. generace předků.

Pod fotografiemi jsou umístěny ještě dvě tabulky, z nichž jedna znázorňuje informace v jakém roce a na jaké stanici daný hřebec stál a kolik připustil klisen. Druhá nám říká, kolik bylo v určitém roce zaregistrováno hříbat, z toho je číselně vyjádřeno, kolik bylo kobytek a hřebečků a také kolik hříbat bylo černých, hnědých atd.

Der Pferdezuchtverband Baden – Württemberg e. V. (2013) zprostředkovává chovatelům online katalog hřebců všech plemen chovaných v oblasti. U chladnokrevných hřebců se jedná o tytéž informace jako v předchozích katalogích, tj. jméno hřebce, životní číslo, datum narození, pohlaví, výška, adresa stanice, chovatel, plemeno, barva, foto, dále pak v jaké je hřebec zapsán plemenné knize, zda obdržel nějakou prémii, k jakému chovnému programu náleží a zda působí

v přirozené plemenitbě nebo inseminaci. Informace jsou doplněny o rodokmen do 3. generace předků, v němž je pro přehlednost v závorce napsána u každého předka zkratka plemene. Spodní část strany je věnována výkonnostním zkouškám. Jsou zde informace o druhu zkoušky, celkovém hodnocení, umístění, datu zkoušek a místě konání zkoušek. U některých hřebců je uvedeno bodové hodnocení za jednotlivé dílčí zkoušky, jako je hodnocení charakteru, temperamentu, ochoty k práci, zkoušky v tahu nebo v zápřeží. U některých teplokrevných hřebců jsou k dispozici i výsledky odhadů plemenných hodnot pro drezuru a skoky spolu s uvedením spolehlivosti výsledků.

Pferdezuchtverband Rheinland - Pfalz – Saar e. V. (2013) zveřejňuje databázi s 287 plemeníky. Hřebce můžeme vybírat podle následujících kritérií – jméno, plemeno, barva, držitel, chovatel nebo stanice. Pokud si hřebce vybereme a klikneme na něj, objeví se nám strana, které dominuje velká fotografie a pod ní jsou v tabulce přehledně umístěny údaje jako u ostatních chovatelských svazů. Na pravé straně nalezneme informace o vykonaných zkouškách, spolu s místem a datem konání a dosaženým bodovým ohodnocením. Nechybí ani tabulka s rodokmenem do 3. generace.

Zväz chovateľov koní na Slovensku (2013) vydává každoročně pro chovatele brožuru s plemennými hřebci, kde nalezneme všechny hřebce působící na Slovensku v plemenitbě. Brožura je i volně k prohlédnutí na webových stránkách svazu. Jsou v ní velmi strohé informace obsahující číslo a jméno hřebce, plemeno, barvu, rok narození, míry, stanici, telefon, chovatele, majitele, výkonnost a rodokmen do 2. generace. Tyto informace doplňuje malé foto hřebce v zootechnickém postoji. Avšak nejsou to jediné informace, které chovatelům svaz přináší. Na webových stránkách mohou chovatelé listovat plemennou knihou online. Ta se v podstatě o moc neliší od online knihy publikované na stránkách ASCHK. Odlišnosti jsou pouze v údajích o kmenovém jménu, jménu otce a matky, které v české verzi chybějí. A naopak ve slovenské verzi plemenné knihy chybí údaj, zda se jedná o genetický zdroj a akcelerační program, zda je hřebec v chovu a na jaké stanici aktuálně stojí. Rovněž jinak je řešena koncepce plemenitby, kdy v české verzi zjistíme potomky daného hřebce až po jejich zápisu do plemenitby, kdežto na Slovensku mají údaje již o počtu narozených hříbat. Původ je v obou případech stejný a to až do 4. generace předků.

2.5 Katalogy sportovních koní v okolních státech

Maršálek (2010) říká, že v holandském KWPN je pečlivější systém vyhodnocení. U hřebců jsou pro chovatele dosažitelné obecné informace včetně podrobnějšího původu, protokolu ze zkoušek výkonnosti, známky za jednotlivé disciplíny zkoušky, rentgeny, kvalita potomstva, odhad plemenné hodnoty, výčet potomstva v chovu a řada dalších informací.

Na Jagdschloss Friedrichsmoor (2013) v Německu chovají 3 plemenné hřebce. Velmi rozsáhle je popsán rodokmen hřebců s informacemi o jejich předcích a jejich chovatelských či sportovních úspěších a o tom, čím nejvíce přispěli do chovu. Informace o samotném hřebci zahrnují zejména údaje o místě a datu kōrungu. Dále nechybějí informace typu data narození, jména, chovatele atd. Pro chovatele je k dispozici i rodokmen zahrnující 3 generace předků. A dokonce je možno na fotkách shlédnout i potomstvo hřebců.

Die bebilderte Datenbank der im Königlichen Friesenferdestammbuch (KFPS) gekörten Hengste (2013) poskytuje mnoho užitečných informací pro chovatele fríských koní. Nalezneme zde hesla jako informace, závěrečná zkouška, index exteriéru, synové zařazení v plemenitbě, otec matky od vybraných hřebců, počet zapuštěných klisen, model klisny nebo další potomci daného hřebce. Po otevření hesla info zjistíme informace o jménu, původním jménu, otci, matce, otci matky, datu narození, datu úmrtí či rodokmenu (zde do 4. generace). Data doplňují údaje o tom, jakou získal hřebec prémii jako hříbě, kdy se účastnil kōrungu, kdy absolvoval výběrový kōrung a jak dopadl. Hřebcům je během života dvakrát měřena výška. Jednou během kōrungu a podruhé v dospělosti, kdy už nedochází k růstu. Mezi další údaje patří sportovní přívlastek, číslo kmene, inbrední faktor, stupeň příbuznosti, chovatel, majitel a stanice, kde hřebec působí.

Pod heslem závěrečná zkouška se skrývají dosažené hodnoty získané při výkonnostních zkouškách. U některých hřebců jsou tyto zkoušky rozděleny na zkoušku pod sedlem, v zápřeži a show jízdu, u ostatních jsou k dispozici pouze hodnocení za výkonnostní zkoušky. Dílčí známky jsou pak udíleny za krok, klus, cval, přední a zadní končetiny, postoj, přechody, schopnosti, ochotu k práci, charakter, chování ve stáji nebo známku za trénink.

Index exteriéru hodnotí odhad plemenné hodnoty pro znaky exteriéru. Těmito znaky jsou krok, klus, končetiny, stavba těla, typ, kohoutková výška, barva, výraz v pohybu, míra rychlosti, výraz v kroku, délka kroku, symetrie kroku, kvalita nohou, utváření kopyt, délka spěnky, tvar zadních nohou, postoj předních končetin, postoj zadních končetin, délka svalů, délka pánve, tvar pánve, šířka beder, tvar zad, umístění ramene, spojení hlavy a krku, nasazení krku, hlava a spolehlivost výpočtu plemenné hodnoty.

Pod názvem synové v plemenitbě se skrývají odkazy na hřebce zařazené také do tohoto registru.

V případě počtu zapuštěných klisen je vždy uveden rok a vedle toho počet klisen, jež byly daným hřebcem zapuštěny.

A pod heslem další potomci nalezneme přímé potomky daného hřebce.

Informace doplňuje bohatá fotogalerie, kde jsou hřebci zachyceni při různých přehlídkách nebo jiných chovatelských akcích.

Nederlands Rijpaarden en Pony Stamboek (2013) obsahuje informace o jménu, evidenčním čísle, datu narození, barvě, výšce, čísle čipu, procentu anglo – arabské krve, z toho je v procentech vyjádřeno množství pouze arabské krve. Dále se zde píše o chovateli, majiteli, a stanici, spolu s rodokmenem, který je až do 4. generace. A nechybí ani fotka, většinou zachycující koně pod sedlem.

Další informace poskytuje pdf. soubor, ve kterém nalezneme datum kōrungu hřebce, datum definitivního kōrungu, zařazení do chovné třídy, údaj o sportovní výkonnosti, tabulku s kritérii při hodnocení testování výkonnosti. Jsou v ní uvedena jednotlivá kritéria hodnocená při výkonnostních zkouškách. Těmito kritérii jsou: krok, klus, cval, drezura, skok ve volnosti, parkurové skákání, steeplechase, charakter koně, chování a celkový dojem. Pod tabulkou s rodokmenem se nachází odstavec popisující přednosti a nedostatky potomstva, jež získali po otci.

Jak už bylo zmíněno výše u katalogů chladnokrevných plemen, **der Pferdezuchtverband Baden – Württemberg e. V. (2013)** poskytuje chovatelům online katalog se všemi plemennými hřebci působícími v této oblasti. U teplokrevných hřebců jsou informace v katalogu doplněny o vlastní dosaženou výkonnost, kde zjistíme sportovní jméno koně, rok dosažení úspěchu, druh disciplíny, ve které hřebec soutěžil, třídu a pořadí umístění. U oldenburského koně

nechybí ani tabulka s integrovaným odhadem plemenných hodnot pro sportovní výkonnost v drezuře a ve skocích.

Gestüt Sprehe GmbH (2013) podává na svých webových stránkách informace o svých plemeních. Široká chovatelská veřejnost se dozví jméno hřebce, jeho barvu, plemennou příslušnost, rok narození, výšku, zda je k dispozici čerstvé nebo mražené sperma, přípouštěcí poplatek, rodokmen do 4. generace předků. A za další zjistíme informace o jeho charakteru, vlastnostech a blíže se seznámíme s jeho předky. Červeně zvýrazněné jsou údaje o tom, pro jaká plemena má oprávnění k přípouštění a jméno chovatele.

Oldenburger Pferdezucht Verband e. V. (2013) uveřejňuje online katalog s plemeníky, ve kterém poskytuje informace o jménu, identifikačním čísle hřebce, roku narození, plemeni, barvě, o druhu spermatu (čerstvé nebo mražené), rodokmenu do 3. generace a dalších hřebcích působících ve stejném hřebčíně. O hřebčíně zjistíme název, provozovatele, adresu, telefon, fax, mobil, email a webovou adresu.

Doplňující informace, zejména o předcích a dosažených výsledcích hřebce, je možno získat na webových stránkách jednotlivých chovů vlastníků dané hřebce.

Hengststation Turnier- und Ausbildungsstall Dirk Ahlmann (2013) prezentuje své hřebce rovněž na internetu. Uvádí informace o jménu, plemeni, barvě, roku narození, výšce, chovateli, přípouštěcím poplatku, číslu kmene, ke kterému hřelec náleží, rodokmenu do 3. generace a v neposlední řadě informuje pro jaká plemena má hřelec oprávnění k přípouštění. To vše doplňuje rozsáhlý popis vlastností plemeníka, jeho schopností. Rovněž se zmiňují o vývoji jeho potomstva. V dolní části je připojena k popisu fotografie koně a video z parkurové soutěže.

Hengststation René Tebbel (2013) zprostředkovává chovatelům informace jednak za pomoci webových stránek nebo prostřednictvím katalogu, který se velmi podobá tomu, co u nás vydává Equinní reprodukční centrum Mnětice. Je v něm obsaženo jméno hřebce, barva, rodokmen do 3. generace, výška, chovatel, majitel, přípouštěcí poplatek a v neposlední řadě také významné úspěchy, kterých hřelec dosáhl. Nechybějí ani podrobnější informace o předcích a jejich chovatelských i sportovních úspěších.

Dále je možno zjistit na internetových stránkách hřebčina jak vypadá potomstvo jednotlivých hřebců.

Hřebčín Zangersheide (2013) poskytuje údaje o hřebcích v rozsahu jména, data narození, barvy, výšky, plemenné knihy, identifikačního čísla, připouštěcího poplatku, druhu poskytovaného spermatu, adresy hřebčína, rodokmenu hřebce do 4. generace předků, videa a řady fotografií hřebce. Součástí údajů je opět i detailnější popis vlastností hřebců a jejich rodokmenu.

Landgestüt Redefin podává informace na svých webových stránkách. Chovatelé se dozví údaje o jménu a číslu hřebce, plemeni, roku narození, barvě, výšce, chovateli, majiteli nebo rodokmenu do 3. generace. Součástí je i rozsáhlý popis hřebce, informace o výši připouštěcího poplatku, druh poskytovaného spermatu, datum a výsledek konání výkonnostních zkoušek (opět hodnocení pro drezuru, skoky a celkové hodnocení). Většina hřebců má oprávnění k připouštění klisen i jiných plemen, než je jejich plemenná příslušnost. Ve spodní straně webové stránky se nacházejí údaje o předcích, velmi často jsou zde uvedeny indexy plemenných hodnot pro skoky a drezuru, nebo dosažená výkonnost daného předka, či počet potomků zařazených do chovu.

Holsteiner Verband (2013) zveřejňuje informace o jménu, chovateli, roku narození, kmeni, barvě, výšce, stanici, připouštěcím poplatku, inseminaci, rodokmenu do 4. generace předků, výkonnostních zkouškách, kde je uvedeno datum zkoušek, místo konání, dosažené bodové ohodnocení za drezuru, skoky a body celkem a umístění v jednotlivých zkouškách. Nechybí ani hodnocení odhadu plemenné hodnoty, u kterého je uvedeno datum vyhotovení odhadu a číselné hodnoty pro skoky a drezuru. Dále pak jsou údaje rozšířeny o popis vlastností hřebce a obsáhle se zmiňují i o jeho rodokmenu.

Hannoveraner Verband (2013) informuje chovatele za pomoci online katalogu, kde je možno vybírat podle jména, zda se jedná o soukromého nebo zemského hřebce, stanice a typu použití hřebce (mražené sperma, čerstvé sperma, přirozená plemenitba). Ze seznamu je možno vybrat příslušného hřebce a zjistíme o něm jméno, barvu, plemeno, identifikační číslo, chovatele, datum narození, stanici s kompletní adresou, telefonem, faxem a emailem, zda jde o soukromého hřebce či zemského, typ použití hřebce nebo jestli je zapsaný do programu hannoverských skokových koní. V tomto katalogu je rodokmen do 3. generace předků.

Dolní část strany je věnována hodnocení za zkoušky výkonnosti. Dozvíme se druh zkoušek, datum a místo zkoušek, dílčí hodnocení za drezuru, skoky, umístění, hodnocení celkem. V další části zjistíme údaje o výkonnosti potomstva, a to počet registrovaných potomků, počet chovných klisen, z toho počet klisen se státní premií. Další tabulka je věnována aukčním koním, kde jsou počty hříbat účastnících se aukce, počet jezdeckých koní v elitní aukci, počet jezdeckých koní v meziaukci a počet chovných klisen v aukci chovných klisen. Nechybějí ani údaje o počtu synů zařazených v chovu a z toho je ještě vybrán počet synů zapsaných v plemenné knize hřebců I. Předěšlé informace ještě doplňují dvě tabulky pro odhady plemenných hodnot, kdy jedna je pro typ a končetiny a druhá pro výkonnost v drezuře a skocích. U každé tabulky je uveden počet potomků, ze kterého byla plemenná hodnota počítána a dosažené číslo plemenné hodnoty.

Stud- Book du Cheval de Selle Luxembourgeois (2013) poskytuje o hřebcích tyto informace: jméno, rok narození, barvu, výšku, chovatele, číslo kmenu, připouštěcí poplatek, místo konání výkonnostních zkoušek, druh spermatu (čerstvé, mražené), údaj o absolvovaném testu, místě konání testu a dosaženém výsledku, rodokmenu do 3. generace předků. Za další lze zjistit bližší informace o vlastnostech zděděných po předcích nebo o odhadu plemenné hodnoty, který je opět počítán pro skoky a drezuru.

Zuchtverband Cheval Suisse (2013) zprostředkovává za pomoci webových stránek informace o jménu hřebce, roku narození, pohlaví, barvě, plemeni, mírách, chovateli, majiteli, adrese držitele hřebce, číslu rodiny, ke které daný hřebec náleží, druhu přívlastku, pokud hřebci přísluší (elita, zdraví, hvězda), rodokmenu do 3. generace. Nedílnou součástí je i údaj o plemenech, pro která má daný hřebec licenci k zapouštění. Odhady plemenné hodnoty mohou být v tomto případě zpracovány pro skoky, drezuru, exteriér a záleží na individualitě každého hřebce, v jaké kategorii je prověřen. V kolonce sport se hodnotí nejvyšší dosažená kategorie výkonu a nejlepší umístění. Zde také nechybí bližší slovní popis hřebce a výčet jeho sportovních úspěchů, spolu s informací o připouštěcím poplatku a druhu poskytovaného spermatu. Informace o každém hřebci doplňuje řada fotografií a někdy i video ze soutěže. Po kliknutí na ikonu hlavní datový list se objeví strana s klíčovými údaji o koni. Informace se od předchozí strany liší pouze v tom, že jsou zde navíc 2 identifikační čísla, popřípadě číslo mikročipu. Navíc je také kód rodiny a

1 generace v rodokmenu, tudíž se nám dostanou informace o rodokmenu až do 5. generace předků. Naopak zde nejsou slovní popisy hřebce, dosažené výsledky a odhady plemenné hodnoty.

2.6 Katalogy chovatelských sdružení zabývajících se chovem skotu

Český svaz chovatelů masného skotu (2013) zprostředkovává pro chovatele databázi plemenných býků, kde je možné vyhledat daného býka podle čísla plemenné knihy, ušního čísla, státního registru nebo podle jména plemenného býka. V detailech o zvířeti zjistíme informace o jménu býka, plemeni, státním registru, číslu plemenné knihy, ušním číslem, zemi původu, datu narození, chovateli, majiteli, stavu (zda býk žije,), DNA, krvi, lineárním hodnocení zevnějšku, plemenných hodnotách, vlastní užitkovosti jedince a rodokmenu.

Lineární hodnocení zevnějšku informuje o tělesném rámci, kapacitě těla, osvalení, užitkovém typu a hodnocení celkem. U tělesného rámce se hodnotí velikost těla, délka těla, hmotnost. Kapacitu těla udává přední šířka hrudníku, hloubka hrudníku a délka zádě. Osvalení se týká hodnoty za osvalení plece, osvalení hřbetu a zádě. Pro tělesný rámec, kapacitu těla, osvalení a užitkový typ jsou vypočítány relativní plemenné hodnoty.

Plemenné hodnoty jsou počítány pro přímý efekt a maternální efekt. U obou efektů se jedná o hodnoty za průběh porodu a růst. Tabulku dále doplňují údaje o datu výpočtu, počtu telat, chovů, zvážených telat a otelených dcer.

Vlastní užitkovost jedince tvoří informace o hmotnosti při narození v kg, hmotnosti ve 120 dnech, v 210 dnech, v 365 dnech a hmotnosti při závěrečném výběru. Za další jsou zde údaje o přírůstku v testu, plemenné hodnotě přírůstku v testu, přírůstku od narození, výšce v kříži, odchovně a datu výběru. Poslední část tvoří rodokmen, který sahá do 2. generace předků.

Katalog poskytovaný společností **Jihočeský chovatel (2013)** podává informace o jménu býka, registru, otci, otci matky, ušním číslem býka, plemeni, datu narození. Opět jsou zde vypočítány plemenné hodnoty a relativní plemenné hodnoty. Dílčí znaky jsou počítány za pomoci dílčích indexů pro produkci mléka, masa, reprodukci a dlouhověkost. Plemenná hodnota produkce poskytuje údaje o mléku v kg, tucích v % a kg a bílkovinách rovněž v % a kg. U funkčních znaků se jedná o

relativní plemenné hodnoty za vlastní porody, vlastní plodnost, plodnost dcer a počet somatických buněk. Poslední tabulka ukazuje na produkci dcer v průměru za 1 laktaci. Nechybí ani hodnota pro celkový selekční index. Pod fotografií býka se nachází tabulka s hodnotami za exteriér. V ní se hodnotí rámec, osvalení, končetiny, vemeno, výška v kříži, délka zádě, šířka zádě, sklon zádě, hloubka středotrupí, postoj zadních končetin, charakter hlezenního kloubu, spěnka, paznehty, úhel předního upnutí vemene, délka přední čtvrti vemene, délka zadního upnutí vemene, závěsný vaz, hloubka vemene, postavení struků, délka struků, tloušťka struků, rozmístění spodních struků, čistota vemene. V katalogu je i fotografie jedné z dcer daného býka.

Společnost CRV Czech republic (2013) poskytuje rovněž katalog plemenných býků v pdf. souboru. V mnoha informacích se shoduje s předchozími katalogy, ale jelikož se v tomto případě jedná o holštýnské býky, jsou zde malé odlišnosti. Dílčí indexy jsou počítány pro mléko, končetiny a vemeno. U plemenných hodnot pro produkci je navíc uvedeno datum kontrolního dne, počet dcer, počet stád a odhad přesnosti plemenné hodnoty. Opět nechybí ani tabulka s hodnotami za exteriér.

Zde se hodnotí mléčná síla, stavba těla, končetiny, vemeno, rámec, šířka hrudníku, hloubka těla, hranatost, sklon zádě, šířka zádě, postoj zadních končetin, zaúhlení zadních končetin, paznehty, přední upnutí vemene, rozměry předních struků, délka struků, hloubka vemene, zadní upnutí vemene, závěsný vaz, rozměry zadních struků, šířka zadního upnutí, kvalita kostí, chodivost, kondice. Údaje jsou doplněny o fotografie býka a jeho dvou dcer.

Společnost Plemdat s.r.o. (2013) na svých webových stránkách uveřejňuje informace o plemenných hodnotách pro holštýnské a červenostrakaté plemeno. V registru býků si lze vyhledat konkrétního býka pod jeho číslem a po rozkliknutí se objeví potřebné údaje. Jedná se o údaje o identifikaci býka, výsledcích kontrolního dne mléčné užitkovosti, plodnosti, dojitelnosti, obtížnosti porodů, dlouhověkosti a výsledky počtu somatických buněk. Pro výše zmíněné údaje jsou odhadovány plemenné hodnoty i relativní plemenné hodnoty, spolu se spolehlivostí výpočtu, celkovým indexem, dílčími indexy a efektivním počtem.

V pravé straně webové stránky se nachází tabulka s graficky znázorněnými relativními plemennými hodnotami pro tělesné rozměry, tělesné znaky a celkové hodnocení. Mezi hodnocené znaky patří výška v kříži, tělesný rámec, šířka hrudníku,

hloubka těla, hranatost, sklon zádě, šířka zádě, postoj zadních končetin zezadu, postoj zadních končetin z boku, paznehty, přední upnutí vemene, rozmístění předních struků, délka struku, hloubka vemene, výška zadního upnutí vemene, závěsný vaz, rozmístění zadních struků, šířka zadního upnutí vemene, kvalita kostí, chodivost, kondice, mléčný charakter, kapacita, mléčná síla, stavba těla, končetiny, vemeno a celkový počet bodů.

2.7 Výběr hřebce do plemenitby

Chov koní musí být metodicky řízený na základě nejnovějších vědeckých poznatků a soustavně přizpůsobovaný požadavkům národního hospodářství a sportu. Bezchybná a důsledná plemenářská dokumentace je nevyhnutelným předpokladem pro vzájemné vyhodnocení užitkovosti jednotlivých populací (**Flade a kol., 1990**).

Pokud má být šlechtitelská práce úspěšná a má přinášet zlepšení kvality v rámci celé populace (celého plemene) je nezbytné mít:

1. Jasně stanovený chovný cíl (kam by se mělo plemeno vyvíjet)
2. Definované selekční postupy (s využitím moderních metod)
3. Jasně stanovené nejen jaké podklady se budou zjišťovat, ale i kdo, jak a v jakých intervalech je bude vyhodnocovat a jakou metodou
4. Ujasněný postup zveřejňování výsledků – tak aby byly přístupné a srozumitelné každému chovateli
5. Systém vzdělávání chovatelů umožňující šíření a využívání nových informací
6. Takové nastavení finanční podpory, aby směřovala ke zkvalitnění šlechtitelského procesu (**Maršálek, 2010**)

Výběr koní do plemenitby by měl být velmi pečlivý a uvážlivý (**Maršálek, 2010**). Plemenný výběr můžeme rozdělit na hromadný výběr a na individuální výběr rodičovských dvojic. Při hromadném výběru vybíráme jedince vhodné k plemenitbě na základě dosažených výsledků po absolvování základního výcviku a zkoušek výkonnosti. Jedinci, kteří v těchto zkouškách dobře obstáli a splňují i další požadavky a podmínky, jsou zařazeni do určité třídy (**Kopecký a kol., 1997**).

Maršálek (2008) říká, že výběr by se měl uskutečnit na základě odhadnuté plemenné hodnoty pro jednotlivé požadované vlastnosti, nikoliv na základě fenotypového (vnějšího) projevu vybraných jedinců, neboť může být rozhodujícím

způsobem ovlivněn právě vnějšími faktory, o které jsme se snažili odhadnutou plemennou hodnotu očistit (např. kvalita odchovu, úroveň výživy, kvalita trenéra, jezdce).

Plemenný hřebec má být zlepšovatelem jak v zemském, tak i v šlechtitelském chovu a proto musí mít dostatečně silnou kostru, pevný hřbet, korektní postoje, aby byl schopen korigovat nedostatky vyskytující se u klisen. Podstatná část exteriérových vad se dědí, je nutné, aby plemenný hřebec pocházel z rodičů, kteří neměli žádné vady (**Štrupl a kol., 1983**).

Jestliže chápeme plemenitbu jako cílené připarování, měly by být brány v úvahu při výběru rodičovských párů tyto informace: Původ, typ a exteriér, výkonnost vlastní, výkonnost potomstva, temperament a charakter, ukazatele plodnosti či zdravotní stav (**Maršálek, 2010**).

2.8 Výběr hřebců do plemenitby podle Řádů plemenných knih ČMB, N a SN

Populace chladnokrevných koní byla administrativně rozdělena podle původu na současná plemena českomoravský belgický kůň (ČMB), norik (N) a slezský norik (SN) s tím, že při vzniku těchto plemen byly zpracovány téměř identické řady plemenných knih (**Maršálek, 2010**).

Šlechtitelský program ČMB zahrnuje opatření, směřující k zajištění chovného cíle. Jedná se o opatření:

- Informační systém údajů o zvířatech
- Označování a identifikace zvířat
- Evidence, registrace a ověřování původu zvířat
- Kontrola užitkovosti (vlastnosti produkční, růst, vývin, vlastnosti reprodukční – samčí a samičí plodnost a dlouhověkost, kontrola dědičnosti, zdraví)
- Kontrola výkonnosti (zkušební systém – zkoušky výkonnosti a případná sportovní výkonnost)
- Popis, evidence a vyhodnocení znaků lineárního popisu
- Selektce (**Řád plemenné knihy ČMB, 2010**)

Další opatření budou zaváděna po zisku většího množství dat a důkladnějším výzkumu. Jsou to především:

1. Ocenění genetické hodnoty (odhad plemenné hodnoty)
2. Sestavení a realizace přípařovacích plánů
3. Využití biotechnických metod ve šlechtění (**Řád plemenné knihy N, 2008**)

Do šlechtitelského programu jednotlivých plemen jsou zahrnuti všichni plemenní koně. Pro hřebce je zřízena plemenná kniha hřebců (PKH) (**Řád plemenné knihy SN, 2007**).

2.8.1 Metody výběru

Původ

Při posuzování původu jsou upřednostňováni jedinci s rodiči a dalšími předky zapsanými do plemenných knih (**Řád plemenné knihy ČMB, 2010**).

Exteriér

Při posuzování koní se hodnotí plemenný typ, pohlavní výraz, tělesná stavba, korektnost a pravidelnost chodů, jejich prostornost a celkový soulad. Podmínkou je dosažení minimální míry, stanovené ve standardu plemene, při zápisu hřebců do plemenných knih. Při posuzování exteriérových vlastností se využívá bodového hodnocení od 1 do 10 (**Řád plemenné knihy SN, 2007**).

S ohledem na nevýrazné rozdíly v exteriéru a zanedbatelné rozdíly v tělesných rozměrech byly pro všechna tři plemena v Řádu plemenné knihy stanoveny shodné požadavky na tělesné rozměry (**Maršálek, 2013**).

	ČMB	N	SN
KVP (cm)	166	166	166
KVH (cm)	156	156	156
Obvod hrudi (cm)	187	187	187
Obvod holeně (cm)	24	23	23

Tab. č. 1 – minimální míry pro zápis hřebců do plemenné knihy

Aktuálním požadavkem Ministerstva zemědělství České republiky a Rady genetických zdrojů je oddělit od sebe chov norika a slezského norika. Proto je třeba upravit Řády plemenné knihy obou plemen tak, aby se zvýraznily rozdíly mezi oběma plemeny. Rada plemenné knihy projednala a schválila materiál, vycházející

z dostupných literárních údajů o charakteristických znacích obou plemen v minulosti, který uvádí odlišnosti mezi oběma plemeny (**Maršálek, 2013**).

	N	SN
KVH (cm)	158 až 165	154 až 162
KVH max. (cm)	170	166
Ohol. (cm)	23 až 26	22 až 25

Tab. č. 2 – požadavky na plemenné hřebce N a SN při zápisu do plemenné knihy

Posouzení vlastností

Posuzuje se charakter, temperament, konstituce, krmitelnost, pracovní ochota a učenlivost a užitkové vlastnosti při zkušebních disciplínách.

Zdravotní stav

U plemenných koní je požadován výborný zdravotní stav, plodnost, genotyp bez dědičně podmíněných vad a nemocí. Hřebcům se proto při zápisu do PK kontroluje zdravotní stav očí, zkus a sestouplá varlata. Hřelec musí být prost zlozvyků a nectností (**Řád plemenné knihy N, 2008**).

Výběr do testu

Test začíná komisionálním výběrem hříbat do testu, přičemž musí být vybráno minimálně 5 chladnokrevných hřebečků do jednoho ročníku. Hřebečci se naskladňují ve věku 4-9 měsíců. Začátek testu je limitován termínem do 30. října (**Řád plemenné knihy ČMB, 2010**).

Podmínky výběru:

- Původ známý minimálně do 4. generace
- Splnění růstového standardu
- Bodové hodnocení za exteriér min. 2,5 body z 5ti možných
- Zdravotní stav

Při hodnocení hřebečků v testačních odchovnách se posuzuje růst a vývin za pomoci růstových standardů. Dále se posuzuje tělesný rámeček, korektnost a mechanika pohybu. 2x ročně provádí minimálně tříčlenná komise hodnotitelů vyhodnocení růstových schopností a exteriérových znaků (**Řád plemenné knihy SN, 2007**).

Zkoušky výkonnosti hřebců

Testace je ukončena závěrečnou zkouškou, kterou musí absolvovat tříletý ročník. Do staničního testu v délce trvání 60 dnů mohou být zařazeni chladnokrevní hřebci splňující všechna kritéria. Je nezbytné posouzení celkového tělesného vývinu a splnění stanoveného požadavku minimální kohoutkové výšky hůlkové a obvodu holeně vzhledem ke standardu plemene. Za další musí být prokazatelně zjistitelný původ do 4. generace předků, přičemž platí zásada: otec a otcové matek v přímé mateřské linii, při taxativně stanoveném počtu generací přísluší k vlastní chovné populaci plemene nebo k takové populaci, která splňuje záměry a cíle chovného programu. Do testu mohou být zařazeni pouze hřebci zdraví, prostí zjevných, dědičně podmíněných a konstitučních vad a chorob. Zkoušek se mohou zúčastnit chladnokrevní hřebci dvouletí nebo tříletí (**Řád plemenné knihy N, 2008**).

Při zkouškách výkonnosti se hodnotí deseti bodovým systémem typ, pohlavní výraz, exteriér a výkonnost. Preference jednotlivých znaků je určena významovými součiniteli (**Řád plemenné knihy ČMB, 2010**).

Typ se posuzuje vzhledem k plemenné příslušnosti na základě charakteristik stanovených chovným cílem. Přihlíží se k diferenciaci podmíněné pohlavním dimorfismem (**Řád plemenné knihy N, 2008**).

Při hodnocení tělesné stavby se posuzuje hlava, krk, hrudník a plec, hřbet a bedra, hrudní a pánevní končetiny, zád' a celkový soulad. Hrudní a pánevní končetiny se hodnotí včetně kopyt. Mezi dílčí znaky pro posouzení celkového souladu patří harmonie tělesných partií, celková stavba a rámec spolu s ušlechtilostí a kostnatostí při respektování užitkového typu a plemenné příslušnosti (**Řád plemenné knihy SN, 2007**).

Výkonnost

Je to celková výkonnost koně, která se skládá z hodnocení výcviku, distanční jízdy v páru v zápřeží, zkoušky ovladatelnosti v páru na vozatajském parkuru, zkoušky mechaniky pohybu v jednospřeží a ze zkoušky v tahu v jednospřeží v kládě (**Řád plemenné knihy ČMB, 2010**).

Výcvik

Známky za výcvik stanovuje vedoucí výcviku na základě měsíčního posuzování uvedených užitkových vlastností v rámci šedesáti denního testu (**Řád plemenné knihy N, 2008**).

Distanční jízda v páru v zápřeži

Hřebci absolvují 8 kilometrovou trať, kde jsou určeny úseky s přesným počtem a délkou klusových a krokových částí ve voze. Osádku tvoří kočí, přísedící a jeden člen komise. Čtyři kilometry hřebci absolvují v kroku, z toho dva kilometry v členitém kopcovitém terénu a čtyři kilometry v klusu. Čtyřkilometrový klusový úsek ještě může být rozdělen do dvou dvoukilometrových úseků a proložen jedním krokovým úsekem. Konkrétní pořadí a délku jednotlivých úseků stanovuje pořadatel zkoušek výkonnosti a schvaluje hodnotící komise. Celou trať absolvují koně v celkovém čase 70 minut (**Řád plemenné knihy ČMB, 2010**).

Zkouška ovladatelnosti v páru ve vozatajském parkuru

Hřebci musí absolvovat předepsaný vozatajský parkur. Posuzuje se přitom poslušnost, ohebnost a reakce na pomůcky. Ve spřežení se hodnotí každý kůň samostatně (**Řád plemenné knihy SN, 2007**).

Zkouška mechaniky pohybu v jednospreži

Hřebci absolvují v jednospreži předepsanou drezurní úlohu na obdélníku. Posuzuje se pravidelnost, čistota, prostornost, takt, pružnost, akce a kadence v kroku a v klusu (**Řád plemenné knihy ČMB, 2010**).

Zkouška v tahu v samotě

Provádí se jako alternativní v jednospreži v saních. Hmotnost saní a břemene se rovná nejméně 60% váhy koně. Zkouška probíhá na 100 m dlouhé pískové nebo travnaté dráze, na které kůň musí podle pokynů zkušební komise 3x zastavit a znovu zabrat (**Řád plemenné knihy N, 2008**). V letošním roce bylo součástí zkoušky i přepřehání hřebců v saních (**Kleinová, Našinec, 2013**). Při zkoušce se hodnotí poslušnost koně, klidné a plynulé zabrání a styl tahu (**Řád plemenné knihy ČMB, 2010**).

Zařazení hřebce do chovu

Podmínkou pro zařazení hřebce do chovu je minimální hodnocení typu a pohlavního výrazu, tělesné stavby a výkonnosti nejméně 7 body a hodnocení dílčích znaků tělesné stavby a dílčích užitkových znaků interiéru nejméně 5 body (**Řád plemenné knihy N, 2008**).

2.8.2 Registrace koně do plemenné knihy

Každý kůň obdrží při registraci do plemenné knihy identifikační číslo, které je patnáctimístné a nemění se.

Například plemenný hřelec 964 SCHIFON, pravé sedlo:13/716, nar.: 31. 3. 2001

203 001 661371601 identifikační číslo

203 - kód země Česká republika

001 - číslo organizace, která provádí registraci (ASCHK)

661371601- registrační číslo koně (dříve životní)

66 - kód plemene N

13 - číslo registrační knihy

716 - pořadové číslo koně v registrační knize

01- poslední dvojčíslí roku narození (**Řád plemenné knihy N, 2008**)

2.8.3 Pojmenování koní

Každý nově zapsaný hřelec dostane jméno, které má stejné začáteční písmeno jako jméno jeho otce, pokud jeho jméno tuto zásadu již nerespektuje, nebo pokud má stejné jméno jako jiný hřelec již v této PK zapsaný.

Již jednou udělené jméno nějakému hřebci se nesmí použít pro jiného hřebce s výjimkou jeho vlastního bratra, a to s dodatkem 2, 3 atd. Stejně jméno bez dodatku, může být použito u jiného hřebce po uplynutí alespoň čtyř generací (**Řád plemenné knihy ČMB, 2010**).

3. Cíl práce

V českých katalozích, na rozdíl od některých zahraničních, chybí množství velmi potřebných údajů, bez kterých se žádný chovatel, jemuž jde o svědomitou chovatelskou práci, neobejde. Pro zvýšení kvality chovu chladnokrevných koní je proto nezbytně nutné tyto chybějící informace do katalogu doplnit.

Forma a obsah katalogu musejí být srozumitelné, aby byl katalog využitelný bez výjimky pro všechny chovatele. Katalog se všemi nezbytnými informacemi může být významným nástrojem i pro budoucí vývoj ve šlechtění a chovu chladnokrevných koní.

Cílem práce je:

1. Porovnat formu a obsah katalogů v České republice s katalogy v okolních evropských státech.
2. Doplnit důležité údaje, které dosud chyběly v českých katalozích.
3. Zpracovat návrh katalogu, který by sloužil chovatelům ke kvalifikovanějšímu a lepšímu výběru hřebců pro své klisny.

4. Metodika a materiál

Bakalářská práce byla zpracována na základě informací poskytovaných jednotlivými chovatelskými organizacemi a svazy v České republice a okolních státech (Německo, Rakousko, Slovensko, atd.). Z každého materiálu byly vypsány informace, které daný materiál poskytoval, popřípadě byla vybrána jen potřebná část informací. Pro doplnění byly použity i chovatelské organizace zabývající se chovem skotu.

Byl zpracován přehled o informacích podávaných českými svazy a to jak chladnokrevných, tak i teplokrevných koní. Jako podkladový materiál sloužily katalogy plemenných hřebců dostupné v České republice. Jednalo se o Seznam hřebců s oprávněním k plemenitbě od ASCHK, brožura Plemenní hřebci působící v inseminaci čerstvým spermatem v Zemském hřebčinci Písek, nebo brožura o plemenných hřebcích od Equinního reprodukčního centra Mnětice.

V případě zahraničních chovatelských organizací byly získávány informace na základě údajů z internetu. Pro doplnění byly použity i internetové katalogy s plemennými býky.

Podkladem pro tabulky s uznanými liniemi pro chov chladnokrevných hřebců byly použity Řády plemenných knih ČMB, N a SN.

Pro zpracování grafů bylo využito údajů ze Seznamu hřebců pro rok 2014 vydaného ASCHK a časopisů Koně z let 2004 až 2013.

Pro vytvoření návrhu katalogu bylo vybráno 6 plemenných hřebců, vždy po 2 od každého plemene. Graficky byl zpracován katalog uváděný v příloze, který by měl být návodem pro to, jakým směrem by se měl vyvíjet chov a šlechtění chladnokrevných plemen koní.

5. Výsledky a diskuze

5.1 Chovné linie chladnokrevných koní

Každý plemeník působící v chovu ČMB, N nebo SN přísluší k určité linii plemenných hřebců. V Řádech plemenných knih jednotlivých plemen jsou uvedeny „uznané“ linie plemenných hřebců a každý nově zapsaný hřebec přísluší k určité linii, dle svého původu. V roce 2007 byl do plemenitby zařazen hřebec Hiszpan, polský chladnokrevník, jež měl obohatit chov ČMB. V takovémto případě rozhoduje Rada plemenné knihy, zda dá plemeníkovi licenci, či nikoliv. A také rozhoduje o zrušení licence.

V chovu ČMB jsou uznány tyto linie:

	Označení linie	Zakladatel linie
1.	ČMB – L - A 01	426 Aglaé 24/1196, (*1920)
2.	ČMB – L – A 02	Albion d'Hor 23/1892, (*1915)
3.	ČMB – L – B 01	51 Bayard De Herédia, (*1920)
4.	ČMB – L – B 02	Boston
5.	ČMB – L – B 03	396 Bourgogne de Monti, (*1920)
6.	ČMB – L – B 04	428 Branibor, (*1922)
7.	ČMB – L – C 01	Coquéran de Terhaegen, (*1910)
8.	ČMB – L – C 02	50 Corale, (*1909)
9.	ČMB – L – H 01	Hercule de Doiceau 61/230, (*1913)
10.	ČMB – L – J 01	Jupiter 126, (*1880)
11.	ČMB – L – L 01	Laboureur d'Isaac 47096, (*1922)
12.	ČMB – L – M 01	9 Marquis de Vraimont, (*1920)
13.	ČMB – L – M 02	Melon 47096, (*1907)
14.	ČMB – L – M 03	26 Miroš, (*1923)
15.	ČMB – L – N 01	Nageur des Carrieres, (*1905)
16.	ČMB – L – P 01	3998 Pandor, (*1960)
17.	ČMB – L – P 02	473 Positiv d'Hor, (*1915)
18.	ČMB – L – P 03	222 Prince de Gages, (*1925)
19.	ČMB – L – S 01	113 Successeur de Boneffe, (*1928)

Tab. č. 3: Uznané linie českomoravského belgického koně

Ačkoliv je uznáno 19 linií, některé jsou v současné době v ČR zaniklé. Jedná se o linie

- Albion d'Hor
- Boston
- Conquérant de Terhaegen
- Herkule de Doiceau
- Jupiter
- Laboureur d'Isaac
- Melon
- Nageur des Carrieres
- 473 Positiv d'Hor
- 222 Prince de Gages

V populaci norického koně je uznáno 11 linií plemenných hřebců:

	Označení linie	Zakladatel linie
1.	N – L – A 01	Amor T, (*1888)
2.	N – L – A 02	80 Arnulf 55 S., (*1886)
3.	N – L – B 01	lic. Bravo II, (*1905)
4.	N – L – D 01	Direkt, (*1974)
5.	N – L – M 01	Maltum, (*1973)
6.	N – L – M 02	292/64 Max Diamant II 681 S., (*1914)
7.	N – L – N 01	Nero I. 621 S., (*1910)
8.	N – L – N 02	50 Norbert St., (*1887)
9.	N – L – R 01	Randolf 1998, (*1952)
10.	N – L – V 01	500 Vogl Vulkan XI/1380/S., (*1958)
11.	N – L – V 02	lic. Vulkan II 427 S., (*1899)

Tab. č. 4: Uznané linie norického koně

Z těchto uznaných linií se v ČR podařilo zachovat pouze linie Amor T, Direkt, 50 Norbert, Randolf 1998 a 500 Vogl Vulkan. Zároveň ale působí v chovu norického koně linie uznané k chovu slezského norika. Jde o linie 419 Bravo, 2262 Gothenscherz, 2934 Hubert Nero IX, 1542 Nero Diamant VI, 1747 Neuwirt Diamant IX a 1350 Streiter Vulkan. Naproti tomu linie Randolf, uznaná pro chov norického koně, působí i v chovu slezského norika.

Díky importu rakouských noriků do ČR jsou v chovu i rakouské linie Zeus Schaunitz, Toni Vulkan a Wesinger Diamant.

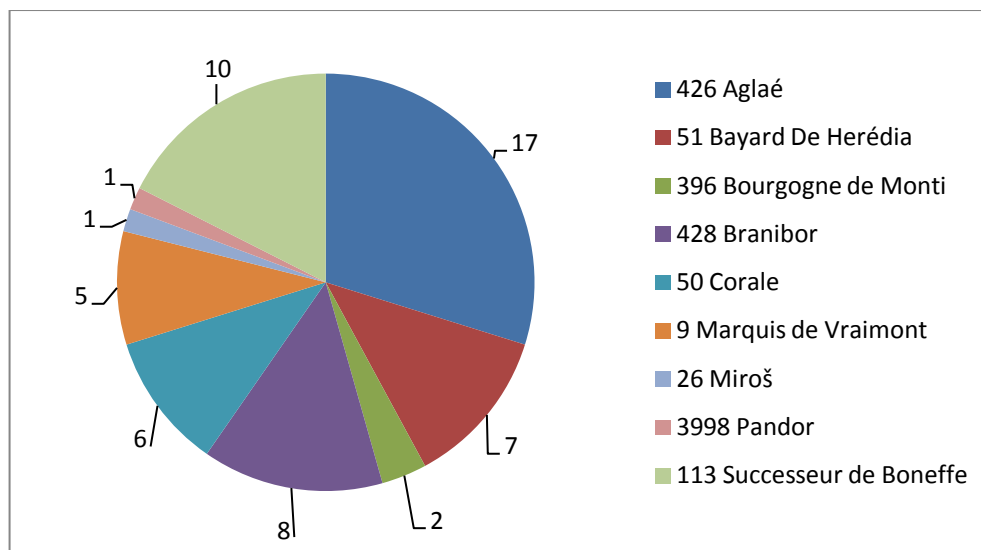
V roce 2012 bylo rozhodnuto, že se omezí působnost SN hřebců v plemenitbě norika. A proto komise vybrala z 20 hřebců 11 jedinců, kteří budou moci připouštět klisny norické i slezsko norické. Jedná se o hřebce 2959 Habas (linie 2934 Hubert Nero IX), 2792 Rigoš (linie Randolph), 1441 Nero bečvanský, 1443 Negir a 2980 Nick (všichni linie 1542 Nero Diamant VI), 1438 Nipur zuberský, 2774 Navar, 2793 Nesan, 1837 Neugot z Borčic (všichni linie 1747 Neuwirt Diamant VI), 1439 Sagem (1350 Streiter Vulkan) a 2910 Biskup (linie 419 Bravo). Nově byl v roce 2014 přidán mladý hřelec 1952 Galvas (linie 2262 Gothenscherz), který má rovněž oprávnění připouštět norické i slezsko norické klisny.

Uznané linie slezského norika uvedené v Řádu plemenné knihy SN:

	Označení linie	Zakladatel linie
1.	SN – L – B 01	419 Bravo, (*1914)
2.	SN – L – B 02	103 Brigant, (*1937)
3.	SN – L – F 01	2694 Fusch Vulkan XI, (*1956)
4.	SN – L – G 01	2262 Gothenscherz, (*1940)
5.	SN – L – H 01	2526 Höllriegel, (*1939)
6.	SN – L – H 02	2934 Hubert Nero IX, (*1964)
7.	SN – L – M 01	2505 Michl Vulkan VI, (*1943)
8.	SN – L – N 01	1542 Nero Diamant VI, (*1941)
9.	SN – L – N 02	621 Nero Vulkan 45, (*1935)
10.	SN – L – N 03	1747 Neuwirt Diamant IX, (*1952)
11.	SN – L – N 04	41 Norbert, (*1907)
12.	SN – L – P 01	Pfeil Obb.
13.	SN – L – R 01	2500 Ritz Vulkan VIII, (*1943)
14.	SN – L – S 01	2693 Schrempf Diamant VIII, (1956)
15.	SN – L – S 02	1350 Streiter Vulkan, (*1939)

Tab. č. 5: Uznané linie slezského norika

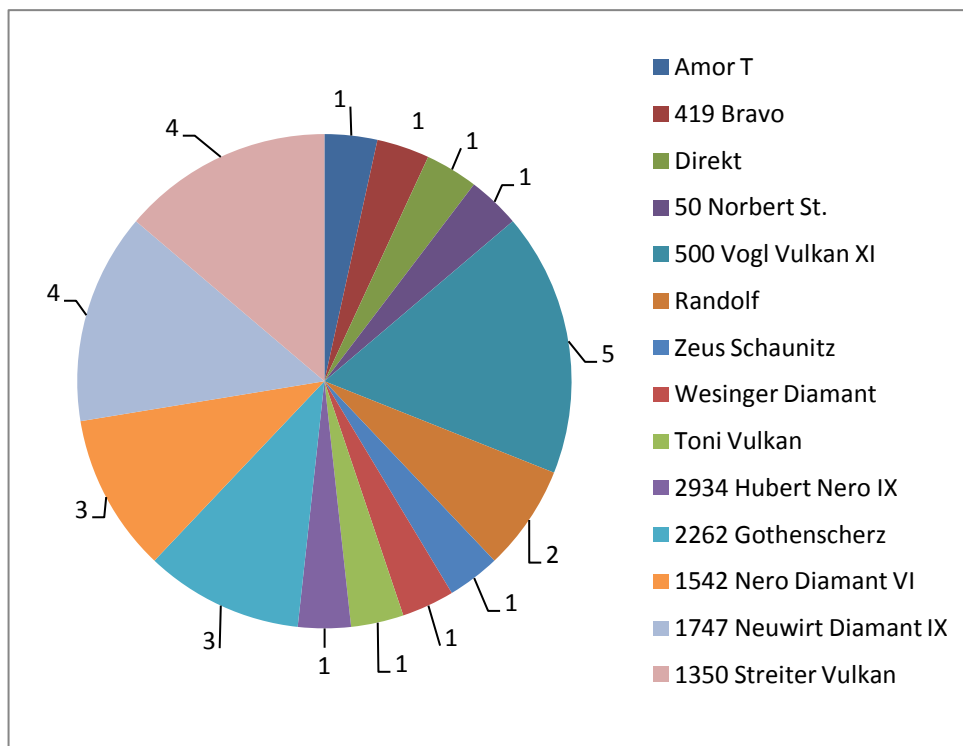
5.2 Početní zastoupení plemenných hřebců u jednotlivých plemen chladnokrevných koní

Graf č. 1: Počty hřebců v jednotlivých liniích ČMB

Početní zastoupení hřebců ČMB je v současné době dostačující. Většina linií je zastoupena potřebným počtem plemeníků. Avšak je nutné věnovat pozornost liniím Miroš, Pandor a Bourgogne de Monti z důvodu malého počtu hřebců příslušících k dané linii. Majitelé klisen zapsaných do HPK by měli zapouštět své klisny hřebci náležejícími k těmto liniím, aby se navýšil počet hřebců a zabránilo se tak vymizení linií.

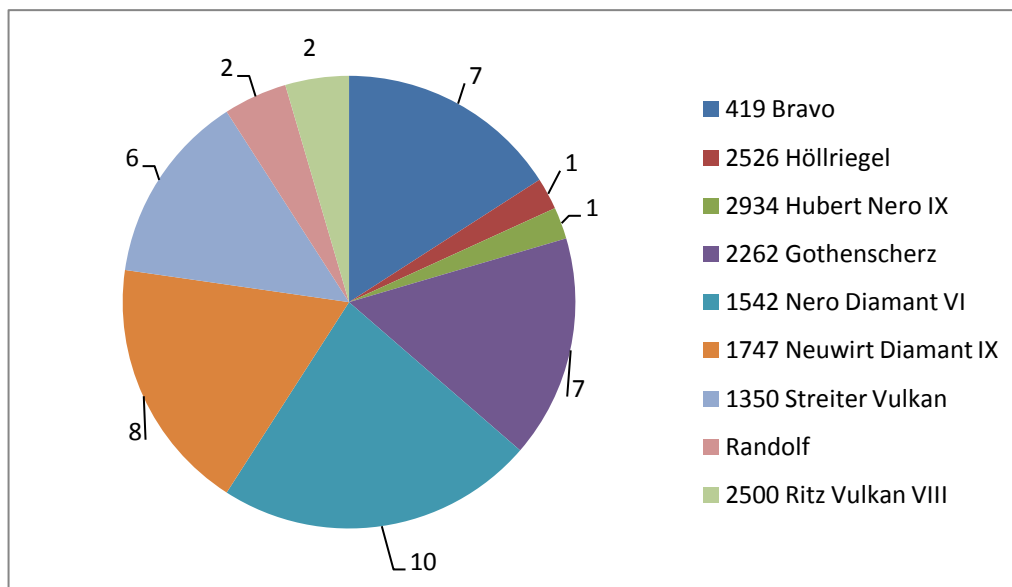
V roce 2014 působí v chovu ČMB celkem 57 hřebců patřících do 9 linií.

Graf č. 2: Počet hřebců plemene norický kůň podle linií

Z grafu je patrné, že v chovu norického koně, je většina linií zastoupena pouze jedním hřebcem. V případě linií Zeus Schaunitz, Wesinger Diamant a Toni Vulkan je to dáno tím, že se jedná o rakouské linie, které se k nám dostaly na základě importu hřebců z Rakouska. Po 1 hřebci mají rovněž linie Amor T, Direkt a 50 Norbert. U linie Direkt je to proto, že hřebec 1334 Direkt byl zapůjčen na Slovensko a v ČR působí jen hřebec 729 Dir. Jednoho zástupce má i linie 2934 Hubert Nero IX, a to hřebce 2959 Habas, který má oprávnění působit v chovu norika i slezského norika. Stejně tak jako u ohrožených linií českomoravského belgického koně i u norika by bylo dobré, kdyby se začalo více připouštět hřebci málopočetných linií.

Pro rok 2014 je pro využití v plemenitbě připraveno 29 hřebců.

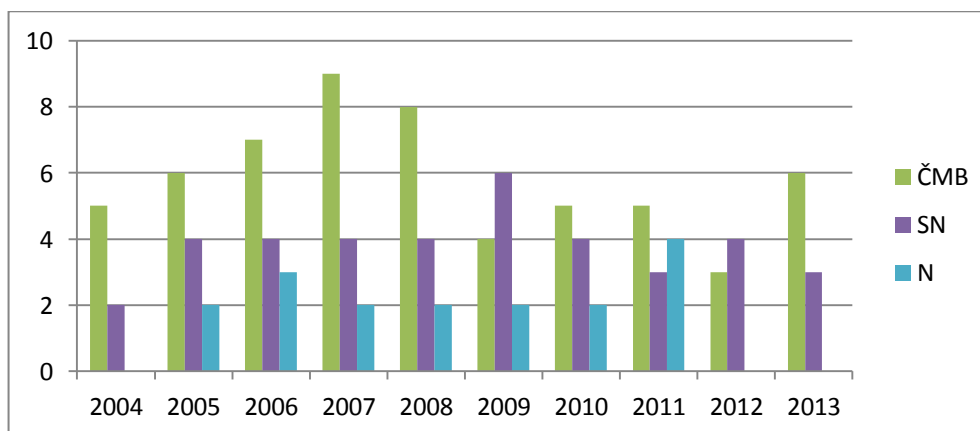
Graf č. 3: Počet hřebců náležejících k chovným liniím slezského norika

V chovu slezského norika je dostatečný počet hřebců u pěti linií. V případě linie 2934 Hubert Nero IX je třeba zařadit do chovu ještě další hřebce. U linií Randolf a 2500 Ritz Vulkan VIII by mohl být stav hřebců rovněž navýšen.

V roce 2014 bude nově působit v plemenitbě hřebec 72/563 Heny, který v loňském roce nemohl absolvovat výkonnostní zkoušky, a tak pro letošní rok obdržel výjimku. Výkonnostní zkoušky absolvuje v letošním roce a bude tak moci obnovit linii 2526 Höllriegel

V chovu SN bude působit i s hřbcem 72/563 Heny 44 plemenných hřebců.

5.3 Počet nově zařazených hřebců za posledních 10 let

Graf č. 4: Počet nově zařazených hřebců do chovu

Z grafu jednoznačně vyplývá, že převažuje počet nově zařazených hřebců plemene ČMB, až na výjimku v roce 2009 a 2012. Avšak počet vybíraných

norických hřebců je velmi malý. Dokonce za poslední 2 roky nedošlo k zařazení žádného norického hřebce. A proto by se mělo začít v dalších letech vybírat a zařazovat do plemnitby více norických hřebců, aby nedošlo po nějaké době k příbuzenské plemnitbě vlivem nízkého stavu hřebců, nebo dokonce k postupnému vymizení norického koně z ČR. Pro norické koně je nepříznivé i to, že je v současné době dotačně podporován chov ČMB a SN, jelikož se jedná o genetické zdroje, a proto vidina příspěvků vedla mnoho chovatelů k přechodu na chov slezského norika.

5.4 Porovnání údajů poskytovaných katalogy

Název organizace	Počet poskytovaných údajů
Seznam hřebců od ASCHK	19
Plemenná kniha online	19
ZH Písek	15
ERC Mnětice	14
Verband der Pferdezüchter Mecklenburg – Vorpommern e. V.	12
Zentrale Arbeitsgemeinschaft Österreichischer Pferdezüchter	14
Landes – Pferdezuchtverband Kärnten	16
Der Pferdezuchtverband Baden – Württemberg e. V.	16
Pferdezuchtverband Rheinland - Pfalz – Saar e. V.	11
Zväz chovateľov koní na Slovensku	15
Jagdschloss Friedrichsmoor	10
KFPS	13
Nederlands Rijpaarden en Pony Stamboek	15
Gestüt Sprehe GmbH	12
Oldenburger Pferdezucht Verband e. V.	14
Hengststation Turnier- und Ausbildungsstall Dirk Ahlmann	11
Hengststation René Tebbel	13
Hřebčín Zangersheide	10
Landgestüt Redefin	17
Holsteiner Verband	14
Hannoveraner Verband	12
Stud- Book du Cheval de Selle Luxembourgeois	12
Zuchtverband Cheval Suisse	16

Tab. č. 6: Počet údajů podávaných všemi sledovanými katalogy

Z tabulky vyplývá, že jsou jisté výkyvy v počtu poskytovaných údajů v jednotlivých katalozích. Každý katalog se vyznačuje jinou formou poskytovaných údajů a přesto, že jsou informace mnohdy stejné nebo podobné, jejich publikování je odlišné. Byly proto hodnoceny pouze základní údaje jako jméno a evidenční číslo

koně, plemeno, barva, datum narození, míry, chovatel, majitel, dosažená výkonnost, plemenná kniha, ve které je hřebec zapsán, potomstvo, původ, slovní informace o hřebci, připouštěcí poplatek, datum zařazení do chovu, datum vyřazení z chovu, plemenné hodnoty, fotografie hřebců, výkonnostní zkoušky, stanice, informace o kōrungu, číslo kmene, sportovní přívlastek nebo druh spermatu. V českých katalozích se vyskytly navíc informace o linii, rodině, GZ, AP a procentu původních genů, které byly také započteny. Při hodnocení byly brány v úvahu pouze tyto základní informace s tím, že zejména hodnocení výkonnostních zkoušek a plemenných hodnot je velmi variabilní a ztěžovalo by to přehlednost. Proto jsou tato dvě hodnocení uváděna zvlášť.

Ve všech porovnávaných katalozích je uvedeno pouze jméno, evidenční číslo koně a datum narození. Celé datum narození se vyskytuje v 11 případech, u 12 katalogů je uveden pouze rok narození. Údaj o plemeni obsahuje 20 katalogů a barva je v 22 katalozích s výjimkou fríských koní.

Základní míry se nachází v 22 katalozích, z toho v 7 z nich jsou míry kompletní, ale v 15 zahraničních je uvedena jako míra pouze výška v kohoutku. U nás je běžné uvádět všechny základní míry.

Údaj o chovateli nebo majiteli úplně chybí ve 3 zahraničních katalozích, ve zbývajících 20 jsou oba údaje dostupné u 16 katalogů, jinak je uveden jen chovatel a to především v případech, kdy se jedná o hřebce, jejichž majiteli jsou velké zahraniční hřebčiny.

Informace o původu koně je dostupná v každém katalogu, pouze se liší v tom, do jaké generace je původ uváděn. Ve 14 katalozích se nachází původ do 3. generace, v 7 katalozích je až do 4. generace předků a v 1 případě pouze do 2. generace.

Další věc, která by neměla v dobrém katalogu chybět je fotografie hřebce. Ve sledovaných katalozích byla k dispozici ve 20 případech, a to jak ve většině českých, tak i zahraničních katalozích. U 2 zahraničních katalogů bylo dokonce přiloženo i video zachycující hřebce při soutěži.

O potomcích zařazených v chovu informují jen v 10 katalozích z celkem 23 sledovaných. Na Slovensku podávají konkrétní informace o klisnách, které byly

zapuštěny daným hřebcem a o narozených hřebatech. Tyto informace poskytuje slovenská plemenná kniha online a heslo plemenitba nalezneme mezi jednotlivými údaji v kartě hřebce. Naopak v českých katalogích tyto informace chybějí. O zapuštěných klisnách se chovatel nedozví nic a hřebata jsou hřebci připisována do karty až po jejich zařazení do chovu. Většinou jsou potomci ve všech katalogích uvedeni odděleně od ostatních informací, jen u 2 katalogů jsou tyto informace mezi slovním popisem hřebce. Holandská organizace KFPS informuje také o počtu zapuštěných klisen za jednotlivé roky. A v Landes – Pferdezuchtverband Kärnten se nachází ještě navíc informace o počtu hřebat, přehledně srovnané v tabulce, kolik se jich každý rok narodilo.

Slovní informace o hřebci zahrnují zejména popis hřebce, jeho nejlepší dosažená umístění a také zmínku o významných předcích, kteří byli výjimeční svými úspěchy či kvalitou potomstva.

Informace o dosažené výkonnosti, zařazení do chovu, datu a místu körungungu, číslu kmene, druhu poskytovaného spermatu nebo informace zda se jedná o soukromého či státního hřebce se nachází jen v nepatrném množství sledovaných katalogů.

Holandská organizace KFPS poskytuje značné množství dalších informací než je počet sledovaný v ostatních katalogích. Ostatními poskytovanými údaji jsou: původní jméno, výška dosažená v dospělosti, sportovní přívlastek, inbrední faktor, stupeň příbuznosti, dílčí hodnocení za výkonnostní zkoušky nebo velmi rozsáhlý index exteriéru s odhady plemenných hodnot pro velké množství znaků hodnotících exteriér. I hodnocení za výkonnostní zkoušky se liší od ostatních organizací. Zkoušky výkonnosti jsou buď hodnoceny komplexně, nebo je zvlášť rozepisováno hodnocení za jízdu pod sedlem, v zápřeží, či show jízdu.

Shodné informace, hodnocené i u ostatních chovatelských organizací, jsou v tomto případě rovněž rozšířeny. V případě körungungu informují o datech absolvovaných körungů, dosaženém výsledku a výšce hřebce v době absolvování körungungu. Také zde mají rozsáhlou fotogalerii hřebce, kde jsou fotky z nejrůznějších soutěží, körungů nebo výstav. Také potomci jsou rozdělení na hřebce zařazené v chovu a ostatní potomky.

Všechny informace jsou zde úhledně rozděleny v několika sekcích a celková úprava katalogu je velmi přehledná a srozumitelná. Tento katalog by mohl díky svému uspořádání informací sloužit jako vzor pro české plemenné knihy online.

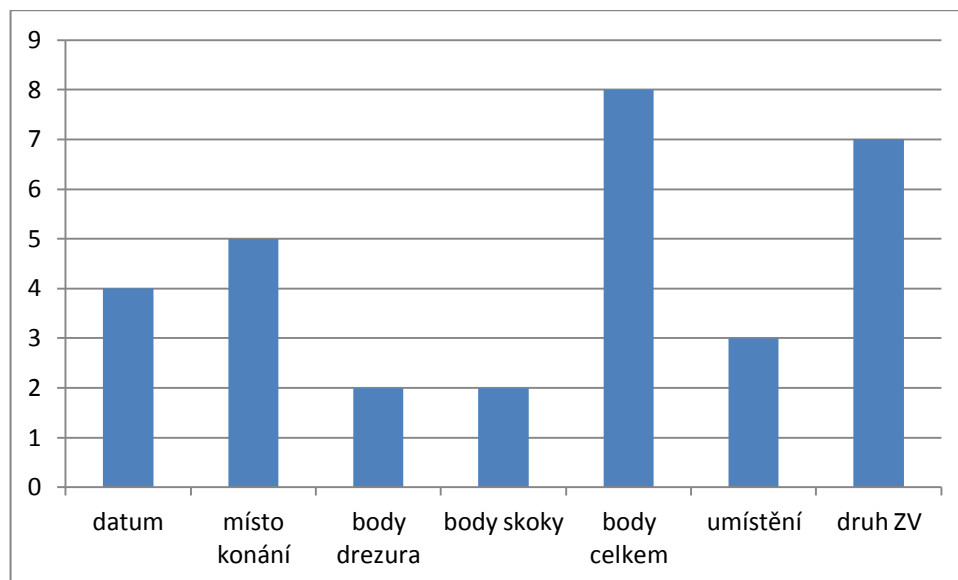
Hannoveraner Verband rovněž přináší chovatelům informace nad rámec sledovaných údajů. Především jde o tyto údaje: typ využití hřebce, zda je zapsán v programu hannoverských skokových koní, výkonnost potomstva, počet registrovaných potomků, počet chovných klisen, z toho počet klisen, jež získaly státní prémii, informace o aukcích a potomstvu, které se jich zúčastnilo, nebo počet synů zařazených do chovu. U úspěšných koní jsou detailně rozepsány všechny zkoušky výkonnosti, körungy, drezurní a skoková hodnocení, kterých hřebec za svůj život dosáhl.

Dostupné údaje o výkonnostních zkouškách v ČR a na Slovensku tvoří rok, kdy byly výkonnostní zkoušky složeny, body za exteriér a body za výkon.

V zahraničí jsou informace o výkonnostních zkouškách o něco rozšířenější. Ve 12 katalozích z 19 byly pro chovatele podávány mnohdy velmi rozdílné informace o výkonnostních zkouškách. Převažovaly údaje o datu, druhu a místu konání zkoušek, bodech za drezuru, skoky a celkové hodnocení a dosaženém umístění při zkouškách. V 11 katalozích se jednalo o bodové hodnocení, ale u organizace Nederlands Rijpaarden en Pony Stamboek bylo hodnocení slovní a i hodnocené znaky se mírně lišily až na hodnocení za drezuru a skoky. Při zkouškách zde posuzují chování, krok, klus, cval, celkový dojem, drezuru, skoky a charakter. U holandské organizace KFPS jsou body udělovány za krok, klus, cval, charakter, ochotu k práci, chování, přechody, přední a zadní končetiny, postoj nebo celkový dojem.

Graf č. 5 ukazuje frekvenci výskytu jednotlivých údajů o výkonnostních zkouškách v 9 zahraničních katalozích (katalogy organizací Nederlands Rijpaarden en Pony Stamboek, holandské KFPS a Zväzu chovatel'ov koní nebyly do hodnocení zařazeny z důvodu odlišných kritérií při hodnocení. Hodnocené znaky uváděné v těchto katalozích byly již výše zmíněny). Z grafu vyplývá, že se nejčastěji využívají informace o druhu zkoušek výkonnosti, místu konání, datu konání a dosažených bodech celkem. V zahraničí je běžné, že se výkonnostní zkoušky pořádají na více místech, ale v ČR jsou výkonnostní zkoušky chladnokrevných hřebců pořádány jen jedenkrát za rok a na jediném místě, tudíž není potřeba všechny

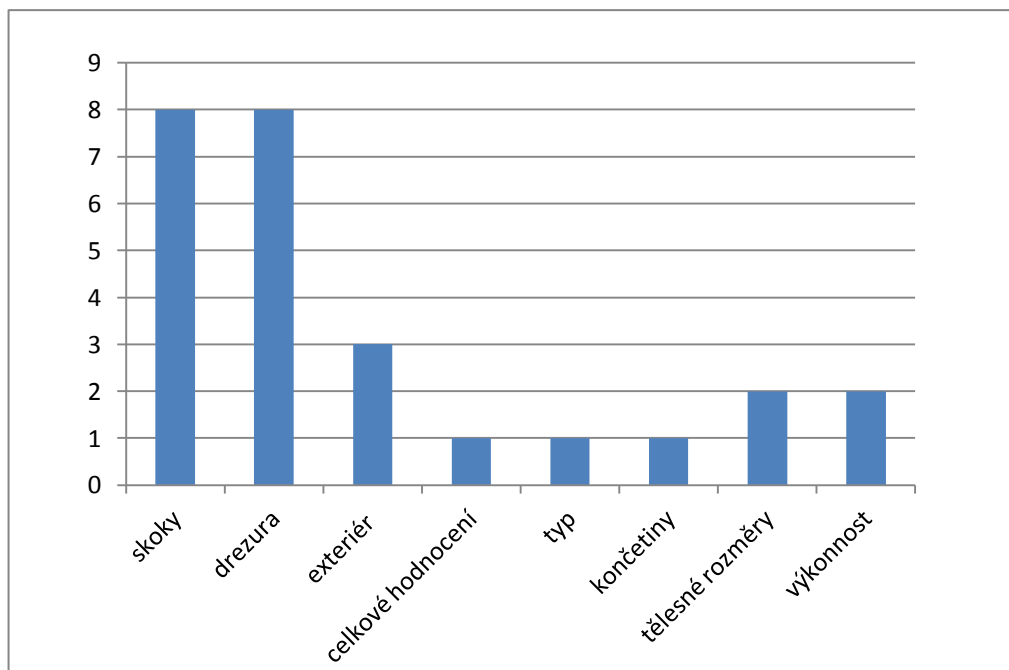
tyto informace poskytovat i v českém katalogu. Současné informace o roku konání výkonnostních zkoušek, bodech za exteriér a výkon jsou dostačující v tištěných katalozích. Avšak informace v plemenných knihách online od ASCHK ČR by mohly být rozšířeny o podrobnější hodnocení z výkonnostních zkoušek, kde by mohly být uvedeny body za jednotlivá dílčí kritéria hodnocení.

Graf č. 5: Porovnání informací o ZV z 9 katalogů

Odhady plemenných hodnot nejsou dosud v českých katalozích poskytovány, na rozdíl od zahraničních katalogů, kde se nacházejí v 9 případech. Plemenné hodnoty jsou řešeny především ve formě indexů a u většiny výpočtů byly informace doplněny o spolehlivost výsledků, počet potomků a časový údaj, kdy byly hodnoty vypočteny. Běžnou součástí výpočtů plemenných hodnot je i jejich vyjádření v grafické formě.

Vlivem značného rozmachu sportovních koní je z grafu č. 6 na první pohled patrné, že jsou nejvíce žádoucí odhady pro skoky a drezuru, následované hodnocením exteriéru, který je neméně důležitý hned za hodnocením výkonnosti. V organizaci Zentrale Arbeitsgemeinschaft Österreichischer Pferdezüchter a holandské KFPS používají pro grafické vyjádření ještě navíc dílčí znaky hodnocení exteriéru, posuzované při lineárním popisu. Mimo jiné se jedná o tyto základní znaky: typ, výška, hlava, nasazení krku, krk, předloktí, zápěstí, zápěstí, postoj předních a zadních končetin, korektnost chodů, krok, klus, výraz v pohybu, délka pánve nebo šířka beder. Landgestüt Redefin poskytuje odhady plemenných hodnot jen pro vybrané rodiče konkrétního hřebce, ale pro samotného hřebce už ne.

Graf č. 6: Četnost výskytu plemenných hodnot v 9 katalozích

Po vzoru holandského KWPN, který již na svých webových stránkách neposkytuje volně informace o jednotlivých plemenících, také přestaly od roku 2014 publikovat informace o výpočtech odhadů plemenných hodnot organizace jako Landes – Pferdezuchtverband Kärnten a KFPS Royal Friesian. Ostatní údaje v katalozích zůstaly beze změn.

5.5 Odhad plemenné hodnoty

Většina chovatelů dosud vybírá hřebce pro zapuštění své klisny na základě jeho zevnějšku a sportovních nebo pohybových dispozic, avšak tento postup nezohledňuje skutečnost, že dědivost některých exteriérových a zvláště pak výkonnostních vlastností je velice nízká a proto nelze očekávat, že takovýto způsob výběru hřebce se projeví v kvalitě jeho potomstva (Civišová, 2014).

Maršálek (2008) říká, že výběr jedinců do plemenitby, by se měl uskutečnit na základě odhadnuté plemenné hodnoty pro jednotlivé požadované vlastnosti, nikoliv na základě vnějšího projevu vybraných jedinců.

Významnou úlohu by měli sehrát chovatelská sdružení, jejichž úkolem by mělo být poskytnout svým členům takové informace, které by jim výrazně pomohly. Jejich činnost by proto neměla být omezena pouze na evidenci koní, organizování přehlídek a výstav, na označování koní a jejich zápisy do plemenných knih a na

posuzování výkonnosti koní ať už při zkouškách výkonnosti nebo různých soutěžích. Všechny tyto významné činnosti se stávají bezpředmětnými, pokud nejsou doplněny o sumarizaci a vyhodnocení výsledků v přehledné a srozumitelné formě (Civišová, 2014).

Vyspělé zahraniční chovy sportovních plemen koní využívají odhad plemenné hodnoty při šlechtění již několik desetiletí (Pejosová, Jiskrová, 2011, a). Tyto plemenné hodnoty jsou převedeny na různou stupnici tak, aby byly pro chovatele a šlechtitele koní srozumitelné (Pejosová a kol., 2012).

Plemenná hodnota číselně vyjadřuje, o kolik jsou potomci hřebce lepší než potomci ostatních hřebců (Maršálek, 2010). Plemenná hodnota je tedy relativní číslo (odchylka), která se vztahuje pouze ke koním v populaci, ze které byla odhadnuta (Civišová, 2014). Relativní plemenná hodnota je procenticky vyjádřená plemenná hodnota (Maršálek, 2010). Relativní plemenná hodnota nabývá stejných hodnot, jako známe u indexů ze zahraničí, průměr je 100 a čím vyšší číslo nad 100, tím je kůň geneticky lepší. RPH pod 100 mají koně horší než je průměr (Civišová, 2014).

Spolehlivost nabývá hodnot 0-1 (nebo 0 – 100 %) a znamená, že čím je číslo vyšší, tím je spolehlivost plemenné hodnoty vyšší. Spolehlivost záleží především na počtu údajů o výkonnosti pro každého koně, který má stanovenou RPH a také na počtu potomků po hřebcích (Civišová, 2014). Aby byl odhad plemenné hodnoty pro jednotlivé znaky exteriéru dostatečně spolehlivý, je nezbytné posoudit po jednom hřebci asi 50 potomků u znaků s vyšší dědivostí a u znaků s menší dědivostí i více (Maršálek, 2008).

Tabulka č. 6 udává míru spolehlivosti výsledků při interpretaci výsledků odhadů PH.

Procento spolehlivosti	Spolehlivost
< 33%	velmi malá
40-50 %	malá
50-60 %	mírná
60-70 %	uspokojivá
70-80%	náležitá
80-90%	dobrá
> 90%	velmi dobrá

Tab. č. 6: Interpretace spolehlivosti výsledků (Maršálek, 2008)

Pro objektivní vyhodnocení je ale bezpodmínečně nutné využívat moderní matematické metody, které umožňují očištění datového souboru o působení náhodných efektů (**Maršálek, 2008**). Metody předpovědi plemenné hodnoty jsou průběžně upřesňovány. V současné době se za nejpřesnější metodu považuje metoda nejlepší lineární nevychýlené předpovědi (BLUP) nazvaná „individuální model jedince“ (animal model) (**Pejosová a kol., 2012**). Tato metoda využívá pro odhad plemenné hodnoty matici příbuznosti, takže jsou do výpočtu zahrnuty dostupné údaje o předcích sledovaného jedince nebo o jeho bočním příbuzenstvu (**Maršálek, 2008**). Znamená to, že můžeme stanovit plemennou hodnotu mladému koni, který zatím nemá sportovní výkonnost (**Pejosová a kol., 2012**). Výsledky umožňují vybrat nejlepší sportovní koně, nejlépe připravené koně, nejlepší plemenná zvířata a jedince s očekávaným nejvyšším sportovním výkonem (**Pejosová, Jiskrová, 2011, b**).

Praktické využití takto získaných výsledků ovšem předpokládá jejich správnou interpretaci. Prvním předpokladem je odpovídající spolehlivost odhadu plemenné hodnoty. Ve světě je obvyklé uvádět výsledky až tehdy, když procento spolehlivosti překračuje 70 až 75%. Při nižším procentu jsou výsledky považovány za náhodné a nedoporučuje se je zveřejňovat, neboť by mohly být zavádějící (**Maršálek, 2008**). Pro posouzení hřebce by měl být využíván aktuální odhad plemenné hodnoty. Jestliže seznam hřebců vychází jednou ročně, měl by být nejméně jednou ročně aktualizován a zveřejňován také odhad plemenné hodnoty. Hřelec, který byl jako mladý špičkou populace, už může být ve svých 20 letech jedincem, který je podstatně horší než noví mladí hřebci. Toto zjištění by mělo vést k rozhodnutí o vyřazení hřebce z plemenitby a jeho nahrazení hřebcem lepším, perspektivnějším (**Maršálek, 2010**).

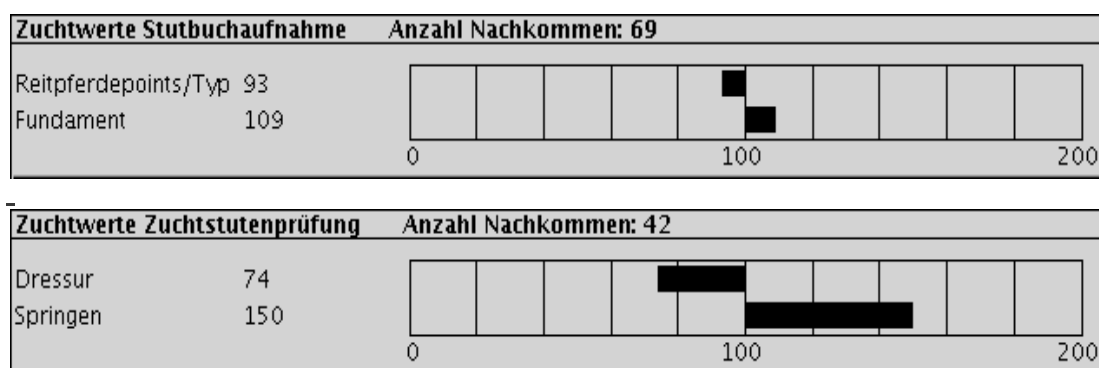
V seznamu hřebců by měly být podrobně uvedeny údaje o výsledcích kontroly dědičnosti hřebců včetně spolehlivosti výsledků a také údaje informující o dosavadním počtu potomků hřebce a procentu potomků, kteří byli do prověření zařazeni. Takové údaje umožní chovateli kvalifikovaný výběr hřebce pro zapuštění jeho klisny (**Maršálek, 2008**).

Pro většinu populace chladnokrevných koní byly zpracovány odhady plemenné hodnoty. Vlivem nízkého počtu chladnokrevných koní je nízká i

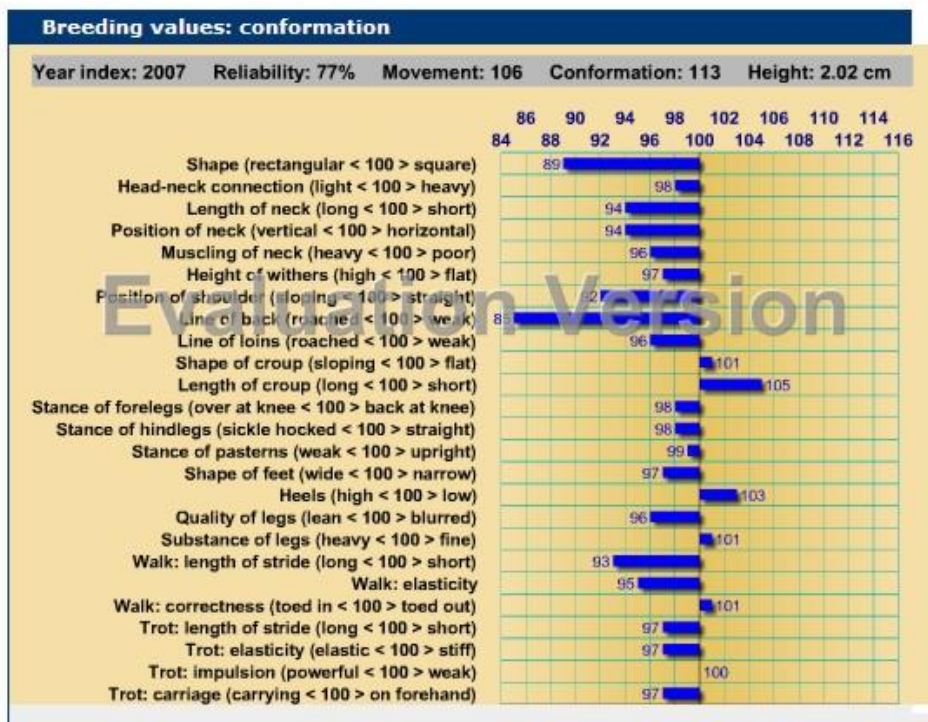
spolehlivost výsledků. Avšak podle **Maršálka (2010)** se pravidelným vyhodnocováním bude spolehlivost postupně zvyšovat.

5.5.1 Grafy používané vyspělými světovými chovatelskými organizacemi

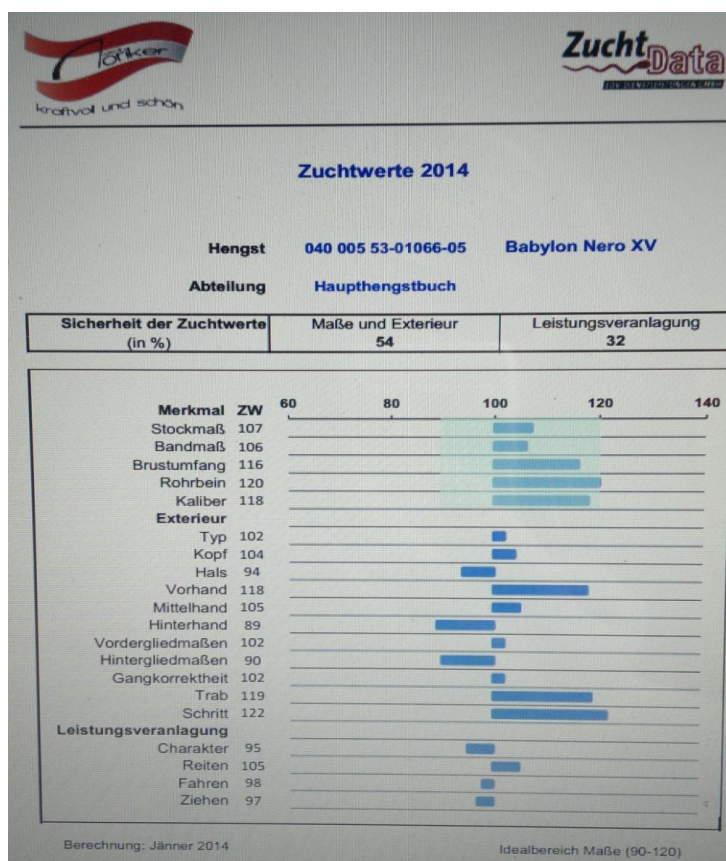
Vyspělé zahraniční organizace, zabývající se chovem koní, poskytují chovatelům informace o odhadu plemenných hodnot ve formě grafického vyjádření. Z odhadu plemenné hodnoty je sestaven graf pro určité vlastnosti. Jedná se například o hodnoty pro jednotlivé exteriérové znaky, sportovní výkonnost v drezuře a skocích, či končetiny. Průměr hodnot často tvoří číslo 100 nebo 0. Hodnoty nalevo od průměru jsou záporné, horší než je průměr populace. Naopak znaky mající hodnotu umístěnou napravo od průměru populace jsou žádoucí, neboť tyto znaky napomáhají ke zlepšení populace. Aby plemenná hodnota měla nějakou vypovídající schopnost, je nezbytné uvést spolehlivost, s jakou byla vypočtena. Rovněž je užitečné uvádět počet potomků, který byl použit k výpočtu plemenné hodnoty.

Obr. č. 1: (Hannoveraner Verband, 2013)

Obr. č. 2: (Prezentace ze schůze svazu chovatelů ČMB, Klatovy 2014)

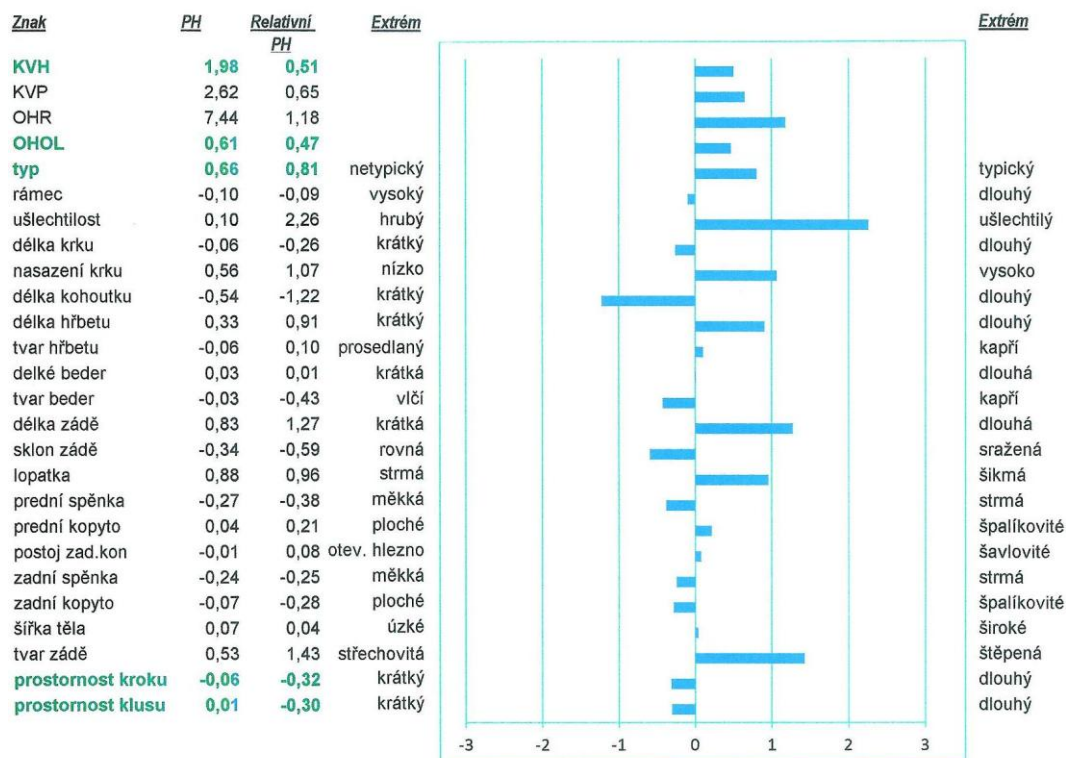

Obr. č. 3: (Zentrale Arbeitsgemeinschaft Österreichischer Pferdezüchter, 2013)

V roce 2013 byly zpracovány a vyhodnoceny výsledky lineárních popisů potomstva chladnokrevných hřebců a na jejich základě byly vypočteny PH a RPH.

Rovněž byly vytvořeny grafy pro hřebce, kteří již mají zařazeny nějaké potomky v chovu. Díky nim získá chovatel přesné informace o daném hřebci.

Pro příklad je uváděn graf pro hřebce 2767 Alan. Bylo hodnoceno 21 potomků a spolehlivost výsledků činí 51%.

Obr. č. 4: Odhad PH a RPH hřebce 2767 Alan spolu s grafickým znázorněním

5.6 Návrh katalogu

V příloze je připojen návrh katalogu, který by měl být v takovéto nebo podobné verzi běžně dostupný pro chovatele a který by měl chovatelům poskytovat důležité informace, nezbytné pro kvalifikovaný výběr hřebce. Jako podklady pro vypracování sloužily stávající katalogy v ČR a katalogy z okolních států. Zejména informace v zahraničních katalozích byly využity jako návod pro zdokonalení katalogu chladnokrevných hřebců.

Katalog je navržen tak, aby informace, které jsou stálé a nemění se, byly uvedeny na první straně a údaje obměňované na straně druhé. Na první straně by měly být údaje jako jméno a číslo hřebce, jeho foto, pár vět sloužících k popisu hřebce, datum narození, plemeno, linie, barva, datum zařazení do chovu, podíl původních genů, informace, zda je hřebec zapsán v genetickém zdroji a akceleračním programu, dále pak kdo je chovatelem a majitelem hřebce. Samozřejmostí jsou také údaje o výkonnostních zkouškách a hodnocení exteriéru a také původ do 4. generace předků.

Na druhé straně by bylo užitečné uvádět základní tělesné míry, kterých hřebec dosáhl po dosažení tělesné dospělosti a rok, kdy byl hřebec přeměřován. Důležitá je rovněž informace o počtu zařazených potomků do chovu a také na jaké stanici hřebec v daném roce působí a kolik činí připouštěcí poplatek.

Vzhledem k tomu, že již jsou vytvořeny grafy pro PH pro znaky lineárního popisu, nesmějí tyto grafy chybět u žádného z uváděných hřebců, spolu s počtem hodnocených potomků, kteří byli zahrnuti do výpočtu. Neméně důležitá je i spolehlivost výsledků a tudíž by měla být rovněž uvedena. Bez údaje o spolehlivosti výsledků by graf neměl žádnou vypovídací schopnost.

Velice důležitá je aktualizace katalogu. V okolních státech je samozřejmostí aktualizovat katalogy každý rok. Bylo by velmi užitečné zavést toto opatření i v ČR, neboť každý rok jsou zařazováni noví potomci do chovu. To znamená, že se musí znovu přepočítat PH a spolu se zvyšujícím se počtem potomků, bude stoupat i spolehlivost výsledků. Obojí tak bude přispívat ke zlepšení a vyšší konkurenceschopnosti chovu.

6. Závěr

Práce se zabývala porovnáním katalogů poskytovaných českými chovatelskými organizacemi s katalogy prezentovanými světovými organizacemi na jejich webových stránkách. V literárním přehledu byly zpracovány údaje z dostupných materiálů, které sloužily jako návod pro vytvoření návrhu katalogu chladnokrevných hřebců.

Cílem práce bylo vypracovat návrh katalogu chladnokrevných hřebců z údajů dostupných v ČR a okolních evropských státech, který by měl sloužit chovatelům jako jeden z prostředků pro kvalifikovaný výběr hřebce pro jejich klisny. V příloze je tento návrh uváděn v grafické podobě, v jaké by mohl být v budoucnu využíván.

Z porovnání údajů o poskytovaných informacích v českých a zahraničních katalozích bylo zjištěno, že informace poskytované domácími organizacemi jsou v určitých poměrech nedostačující a je nutné doplnit do katalogu následující údaje:

1. Míry dosažené v dospělosti. Každý hřebec by měl být po dosažení tělesné dospělosti přeměřen, neboť tyto míry mají pro chovatele větší váhu než míry zjištěné ve 2,5 letech při výběru do testu. U hodnot nesmí chybět rok, kdy byly získány.
2. Odhady plemenných hodnot pro znaky lineárního popisu. Odhady plemenných hodnot jsou nepostradatelné u vyspělejších chovatelských organizací v zahraničí, a proto by se mělo začít s jejich uveřejňováním i v České republice. Je velmi užitečné a pro chovatele i přehledné, pokud jsou samotné výsledky doplněny o graf, ze kterého je na první pohled zřejmé, jaké vlastnosti hřebec zlepšuje a které naopak zhoršuje.
3. Spolehlivost výsledků. Spolehlivost výsledků je nedílnou součástí odhadů plemenných hodnot, neboť bez jejího uvedení nemá odhad plemenné hodnoty žádnou vypovídací schopnost. V chovu chladnokrevných koní je ale problém s hodnotou spolehlivosti, neboť se drží na spodních hranicích a je buď velmi malá, nebo mírná. Tato situace je dána tím, že chladnokrevní hřebci mají malý počet potomků v chovu a tudíž nelze dosáhnout vysoké spolehlivosti. Do budoucna je proto nezbytné, aby se zvýšily počty potomků u jednotlivých hřebců a aby se zvyšovala i spolehlivost výsledků. Z toho jednoznačně vyplývá, že se musí každoročně znovu vypočítávat nové

odhady plemenných hodnot, aby byly vždy aktuální. U výpočtů je také důležité uvést datum, kdy byly plemenné hodnoty vypočteny.

4. Bližší popis hřebce. Tyto informace jsou běžně dostupné u zahraničních katalogů, v českých katalozích chyběly pouze u katalogů vydávaných ASCHK ČR. V popisu hřebce je možné uvádět informace o předcích, jejich úspěších, dosažené výkonnosti a vlastnostech, které předávají na potomstvo. U samotného hřebce by se pak mohlo jednat o slovní popis hřebce, jeho předností a naopak nedostatků nebo jeho charakteru.
5. Aktuální fotografie hřebce. Dosud jsou u hřebců používány staré fotografie, proto by se měli všichni hřebci znovu vyfotografovat, aby měl každý chovatel představu, jak daný hřebec vypadá v současnosti. U fotografie nesmí chybět datum jejího zhotovení.

Jelikož je odhad plemenné hodnoty pro mnohé chovatele věc zcela nová, bylo by vhodné zajistit jejich proškolení, aby se naučili odhady plemenných hodnot aktivně využívat a nebrali je jen jako zbytečnou věc, kterou oni k výběru hřebce nepotřebují.

Vzhledem k tomu, že se do tištěného katalogu nemohou vejít naprosto všechny informace, bylo by dobré upravit i formu plemenných knih online, zprostředkovaných ASCHK ČR. Do elektronického katalogu by se měly doplnit tyto údaje:

1. Odhady plemenných hodnot spolu s grafem navazujícím na výpočet plemenné hodnoty, spolehlivostí výsledků a datem zhotovení odhadu.
2. Míry dosažené v dospělosti.
3. Aktuální fotografie hřebců, nejen v zootechnickém postoji, ale i při různých soutěžích, výstavách nebo při práci.
4. Fotografie hřebcova potomstva.
5. Stejně jako v organizaci Landes – Pferdezuchtverband Kärnten zpracovat i u nás tabulku, kde by bylo uvedeno na jakých stanicích a v jakém roce hřebec působil, popřípadě i kolik zde zapustil klisen.
6. Počet narozených hříbat, rozdělit je na hřebce a klisny.
7. Potomky již zařazené do chovu také rozdělit dle pohlaví a klisny ještě dále rozčlenit dle toho do jakého oddílu plemenné knihy jsou zapsány.
8. Rozšířit informace o výkonnostních zkouškách a 60ti- denním testu, kde by mohla být uvedena všechna hodnocená kritéria.

7. Seznam použité literatury

1. ASCHK ČR (2013): Seznam hřebců s oprávněním k plemenitbě v České republice v roce 2013. ASCHK ČR, Písek, str. 225
2. Civišová H. (2014): Komentář k odhadu plemenné hodnoty. Schůze Svazu chovatelů českého teplokrevníka, Češnovice u Zlivi, str. 3
3. Dušek J. a kol. (2001): Chov koní. Nakladatelství Brázda, Praha, str. 352, ISBN 80-209-0282-1
4. Equinní reprodukční centrum (2013): Katalog plemenných hřebců působících v inseminaci čerstvým semenem. ERC s. r. o., Pardubice – Mnětice, str. 17
5. Flade J. E. a kol. (1990): Chov a športové využitie koní. Príroda, Bratislava, str. 451, ISBN 80-07-00252-9
6. Kopecký J. a kol. (1997): Speciální chov hospodářských zvířat 1. Státní zemědělské nakladatelství, Praha, str. 656
7. Koubek K. a kol. (1957): Speciální zootechnika. Chov koní. 2. přepracované vydání, Státní zemědělské nakladatelství, Praha, str. 1031
8. Maršálek M. (2008): Chov koní. Popis, posuzování, šlechtění. Vědecká monografie. ZF JU, České Budějovice, str. 109, ISBN 978-80-7394-101-7
9. Maršálek M. (2013): Jak dál v chovu slezského norika. Koně, roč. 17, č. 6, strany 3-5
10. Maršálek M. (2010): Plemenitba v chovu koní. Strany 18-24 in Koně ve formě, odborný seminář o koních, ZF JU, České Budějovice, ISBN 978-80-7394-228-1
11. Matoušek V. (1996): Speciální zootechnika. ZF JU, České Budějovice, str. 157, ISBN 80-7040-158-3
12. Misař D. (2011): Vývoj chovu koní v Čechách, na Moravě a na Slovensku. Nakladatelství Brázda, Praha, str. 296, ISBN 978-80-209-0383-9
13. MZe ČR, ASCHK ČR, SCHCHK ČR (2001): Sborník Kvantitativní a kvalitativní vývoj populací českomoravského belgického koně, norika a slezského norika v ČR v období 1995-2000. str. 52
14. Pejosová A, Jiskrová I. (2011): Odhad plemenné hodnoty a možnost jeho využití ve šlechtění českého teplokrevníka 1. část. Koně, roč. 15, č. 3, strany 1-3, a

15. Pejosová A., Jiskrová I. (2011): Odhad plemenné hodnoty a možnost jeho využití ve šlechtění českého teplokrevníka 2. část. Koně, roč. 15, č. 4, strany 12-14, b
16. Pejosová A., Jiskrová I., Bauer J. (2012): Úloha plemenné hodnoty ve šlechtění koní. Koně, roč. 16, č. 4, strany 12-13
17. Pellar J. (2006): Zemský hřebčinec Písek a jeho vliv na šlechtění koní v Čechách. Strany 108-110 in Chov a šlechtění koní v současných ekonomických podmínkách, MZLU, Brno
18. Polanský J. a kol. (1983): Chov koní. Vysoká škola zemědělská, Praha, str. 77
19. Rosenbergová D., Navrátil J., Schmidová J. (2011): Historie vzniku českomoravského belgického koně 1. část. Koně, roč. 15, č. 5, strany 18-19
20. Sembraus H. H. (2006): Atlas plemen hospodářských zvířat. Nakladatelství Brázda, Praha, str. 295, ISBN 80-209-0344-5
21. Špaček F. a kol. (1987): Atlas plemen hospodářských zvířat. Státní zemědělské nakladatelství, Praha, str. 264
22. Štrupl J. a kol. (1983): Chov koní. Státní zemědělské nakladatelství, Praha, str. 416
23. Zemský hřebčinec Písek státní podnik (2014): Plemenní hřebci 2014 působící v inseminaci čerstvým spermatem. Zemský hřebčinec Písek státní podnik

Elektronické zdroje:

1. ASCHK ČR: Českomoravský belgický kůň. Dostupné z <http://dev.aschk.cz/ceskomoravsky-belgicky-kun> (citováno 7.10.2013)
2. ASCHK ČR: Norický kůň. Dostupné z <http://dev.aschk.cz/noricky-kun> (citováno 7.10.2013)
3. ASCHK ČR: Plemenné knihy online. Dostupné z <http://dev.aschk.cz/pk> (citováno 7.10.2013)
4. CRV Czech republic. Dostupné z <http://www.crv.cz/Nab%C3%ADdkab%C3%BDk%C5%AF/czhol%C5%A1t%C3%BDn.aspx> (citováno 14.10.2013)

5. Český svaz chovatelů masného skotu. Dostupné z <http://www.db.cschms.cz/index.php?page=resdet&pk=412000679756032> (citováno 14.10.2013)
6. Der Pferdezuchtverband Baden – Württemberg e. V. Dostupné z http://service.vit.de/pferd_praesentation/Front?L=0&verband=73&aktion=SelektionVb73Hvp&anzeigezweck=Hengstverteilungsplan (citováno 7.10.2013)
7. Die bebilderte Datenbank der im Königlichen Friesenpferdestammbuch (KFPS) gekörnten Hengste. Dostupné z <http://www.fps-hengste.de/> (citováno 21.7.2013)
8. Gestüt Sprehe GmbH. Dostupné z <http://www.gestuet-sprehe.de/deckhengste/> (citováno 21.12.2013)
9. Hannoveraner Verband. Dostupné z http://service.vit.de/pferd_praesentation/Front;jsessionid=138AEC6D83F97DBEDD6F56E03A06BFDF.jvm4?L=0&verband=31&aktion=SelektionVb31Hvp&anzeigezweck=Hengstverteilungsplan (citováno 15.12.2013)
10. Hengstation René Tebbel. Dostupné z http://www.rene-tebbel.de/cms/upload/pdf/Tebbel_RZ_CS5_doppel.pdf (citováno 21.12.2013)
11. Hengstation Turnier – und Ausbildungsstall Dirk Ahlmann. Dostupné z <http://www.stall-ahlmann.de/ahlmann-alant.html> (citováno 21.12.2013)
12. Holsteiner Verband. Dostupné z http://holsteinerverband.de/front_content.php?client=1&lang=1&idart=4739 (citováno 7.10.2013)
13. Hřebčín Zangersheide. Dostupné z <http://www.zangersheide.com/nl/hengsten> (citováno 15.12.2013)
14. Jagdschloss Friedrichsmoor. Dostupné z <http://www.jagdschloss-friedrichsmoor.de/index.php?ganschow> (citováno 21.12.2013)
15. Jihočeský chovatel. Dostupné z <http://www.jchovatel.cz/index.php/chovskotu/nabidka-byku> (citováno 14.10.2013)
16. Kleinová A., Našinec J.: Ukončení 60-ti denního testu chladnokrevných hřebců. Dostupné z <http://dev.aschk.cz/clanky/ukonceni-60-ti-denniho-testu-chladnokrevnych-hrebcu> (citováno 4.12.2013)
17. Landes-Pferdezuchtverband Kärnten. Dostupné z <http://www.pferde-kaerntenaustria.at/noriker/bernstein-nero-xv.html> (citováno 7.10.2013)

18. Landgestüt Redefin. Dostupné z <http://www.landgestuet-redefin.de/zucht-sport/landbeschaeeler> (citováno 30.3.2014)
19. Národní program uchování a využívání genetických zdrojů zvířat: Metodika chovu-Slezský norik. Dostupné z http://www.genetickezdroje.cz/sites/File/metodika/Metodika_KoneNorik.pdf (citováno 12.5.2013)
20. Národní referenční středisko uchování a využití genetických zdrojů hospodářských zvířat: Chladnokrevná plemena koní. Dostupné z <http://www.genetickezdroje.cz/index.php?p=kone&site=default> (citováno 12.5.2013)
21. Nederlands Rijpaarden en Pony Stamboek. Dostupné z <http://www.nrps.nl/hengsten/rijpaarden.pdf> (citováno 15.12.2013)
22. Oldenburger Pferdezucht Verband e.V. Dostupné z <http://oldenburger-pferde.net/de/system/hvp-online.html> (citováno 21.7.2013)
23. Pferdezuchtverband Rheinland - Pfalz - Saar e. V. Dostupné z <http://www.pferdezucht-rps.de/hvp/> (citováno 15.12.2013)
24. Plemdat s.r.o. Dostupné z <http://test.plemdat.cz/cgi-bin/kdb-hlav.exe?povel=Hledej%20LIN-REG&BLIN=BO&BREG=836&LANG=CZ> (citováno 14.10.2013)
25. Stud – Book du Cheval de Selle Luxembourgeois. Dostupné z <http://www.studbook.lu/de/elevage/sperma/fiche/2013/baracuda.php> (citováno 21.7.2013)
26. Svaz chovatelů chladnokrevných koní N, SN a ČMB: Norický kůň. Dostupné z <http://www.schchk.cz/clanky/norik/historie/> (citováno 24.2.2013)
27. Svaz chovatelů chladnokrevných koní N, SN, ČMB: Řád plemenné knihy ČMB (2010). Dostupné z <http://www.schchk.cz/clanky/ceskomoravsky-belgik/rad-pk/> (citováno 24.2.2013)
28. Svaz chovatelů chladnokrevných koní N, SN, ČMB: Řád plemenné knihy N (2008). Dostupné z <http://www.schchk.cz/clanky/norik/rad-pk/> (citováno 24.2.2013)
29. Svaz chovatelů chladnokrevných koní N, SN, ČMB: Řád plemenné knihy SN (2007). Dostupné z <http://www.schchk.cz/clanky/slezsky-norik/rad-pk/> (citováno 24.2.2013)

30. Verband der Pferdezüchter Mecklenburg-Vorpommern e.V. Dostupné z <http://www.pferdezuchtverband-mv.de/> (citováno 15.12.2013)
31. Zentrale Arbeitsgemeinschaft Österreichischer Pferdezüchter. Dostupné z <http://www.pferdezucht-austria.at/main.asp?kat1=13&kat2=347&kat3=253&vid=1> (citováno 5.12.2013)
32. Zuchtverband Cheval Suisse. Dostupné z <http://www.cheval-suisse.com/de/Zucht/Hengste/Hengstkatalog/Gauguin-de-Lully.html> (citováno 15.12.2013)
33. Zväz chovateľov koní na Slovensku. Dostupné z http://www.horses.sk/joomla/index.php?option=com_wrapper&view=wrapper&Itemid=167 (citováno 7.10.2013)

8. Příloha

Návrh katalogu chladnokrevných hřebců působících v plemenitbě ČMB, N a SN v roce 2014

Obr. č. 5: (ASCHK, 2008)

2767 Alan

(Foto: ASCHK, 2008)

(Foto autor, 2010)

Popis hřebce:

Datum narození	17.4.1998	Výkonnostní zkoušky	2000
Plemeno	Českomoravský belgický kůň	Třída	8,1
Linie	426 Aglaé (*1920)	Body typ	7,62
Rodina	JM 469 Minda	Body exteriér	8,13
Barva	Tmavý ryzák	Body výkon	9,03
Datum zařazení do chovu	30.11.1999	KVP	172cm
Podíl původních genů	62, 1%	KVH	161 cm
Genetický zdroj	ano	OH	197 cm
Akcelerační program	ano	Ohol	24,5 cm
Chovatel	Durda František, Dolní Lažany 2, 675 51 Jaroměřice n. Rokytnou		
Majitel	Zemský hřebčinec Tlumačov, s. p., 763 62 Tlumačov		

♂ 2695 Aldor 1994, Ryz..	2428 Agur 1986, Ryz.	2328 Agent I-5	Agent I
		JM 3139 Ela	186 Úpa
	JM 2877 Šárka 1979, tm. Ryz	2132 Pildor - 22	2232 Sumír
		JM 1947 Mila	JM 2677 Eva
♀ 59/347 Erika 1992, tm. Ryz.	2451 Makon – 2 Ryz.	2168 Mabas	Pildor
		JM 2382 Lucka A (Elza)	135 Něha
	JM 3138 Elza 1980, tm. Ryz.	2900 Agripa skalský – 24	Subren - 2
		JM 2683 Zorka	JM 1498 Berta
			2079 Mahaj
		Olina 14/86 Mor. Nová ves	
		2056 Brkon	
		Agripa	
		94 Marta	
		Abdan	
		JM 469 Minda	

Míry dosažené v dospělosti:

Rok měření, věk koně	KVP	KVH	OH	Ohol
2011, 13 let	178 cm	161 cm	213 cm	27,5 cm

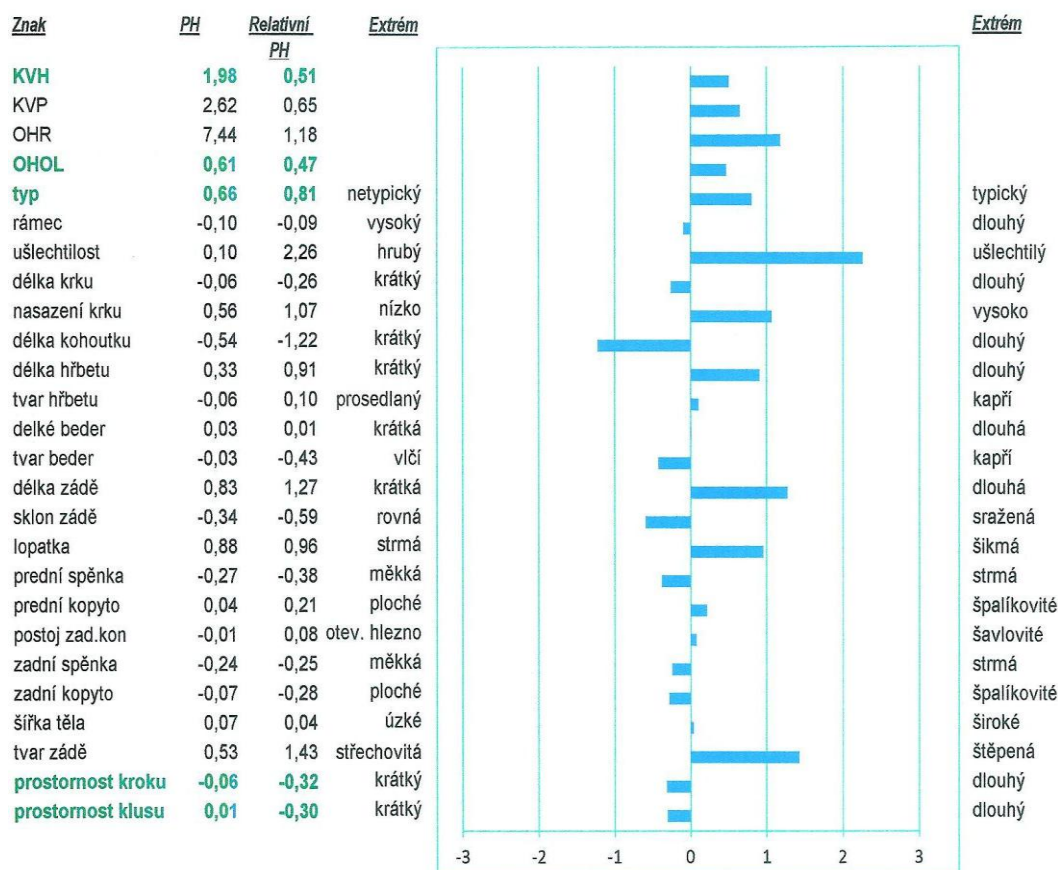
Počet potomků v chovu:

rok	Potomci celkem	Počet nově zařazených	Hřebci	Klisny - HPK	PK	PPK	Ostatní
2013	24	0	3	8	9	1	3
2014							
2015							

- V roce 2014 působí hřebec na stanici Dolní Lažany (Durda František, Dolní Lažany 2, 675 51 Jaroměřice n. Rokytou), telefon: 737814819
- Přípouštěcí poplatek -

Plemenné hodnoty pro znaky lineárního popisu za rok 2013

- Počet hodnocených potomků - 21
- Spolehlivost výsledků – 51 %

2768 Sany

(Foto: ASCHK, 2005)

Popis hřebce:

Datum narození	26.3.1998	Výkonnostní zkoušky	2000
Plemeno	Českomoravský belgický kůň	Třída	8,0
Linie	113 Successeur de Boneffe (*1928)	Body typ	7,44
Rodina		Body exteriér	7,97
Barva	Ryzák	Body výkon	9,02
Datum zařazení do chovu	30.11.1999	KVP	173 cm
Podíl původních genů	67,5%	KVH	161 cm
Genetický zdroj	ano	OH	195 cm
Akcelerační program	ano	Ohol	24,4 cm
Chovatel	Durda František, Dolní Lažany 2, 675 51 Jaroměřice n. Rokytinou		
Majitel	Zemský hřebčinec Tlumačov, s. p., 763 62 Tlumačov		

♂ 2606 Santos - 2 1991, tm. Ryz..	2133 Subren tlumačovský - 15 1973, Ryz.	Subren - 2	2418 Suron Darka 10 - 3266
		213 Mirdanka	Mirdan 193 Agbarka
	JM 3297 Astra 1982, Ryz	2234 Agrisun	2900 Agripa skalský - 24 JM 1874 Sura
		JM 2411 Barina	2115 Barok JM 1993 Olina
♀ JM 3969 Alena 1988, Ryz.	2371 Suran 1983, Ryz.	2232 Sumír	2057 Subren skalský - 5 213 Mirdanka
		JM 1874 Sura	Subren z. kl. Agra
	JM 3144 Minka 1981, Ryz.	2959 Agron skalský - 18	Agron 165 Brášenska
		JM 2382 Lucka A (Elza)	2056 Brkon Marta

Míry dosažené v dospělosti:

Rok měření, věk koně	KVP	KVH	OH	Ohol

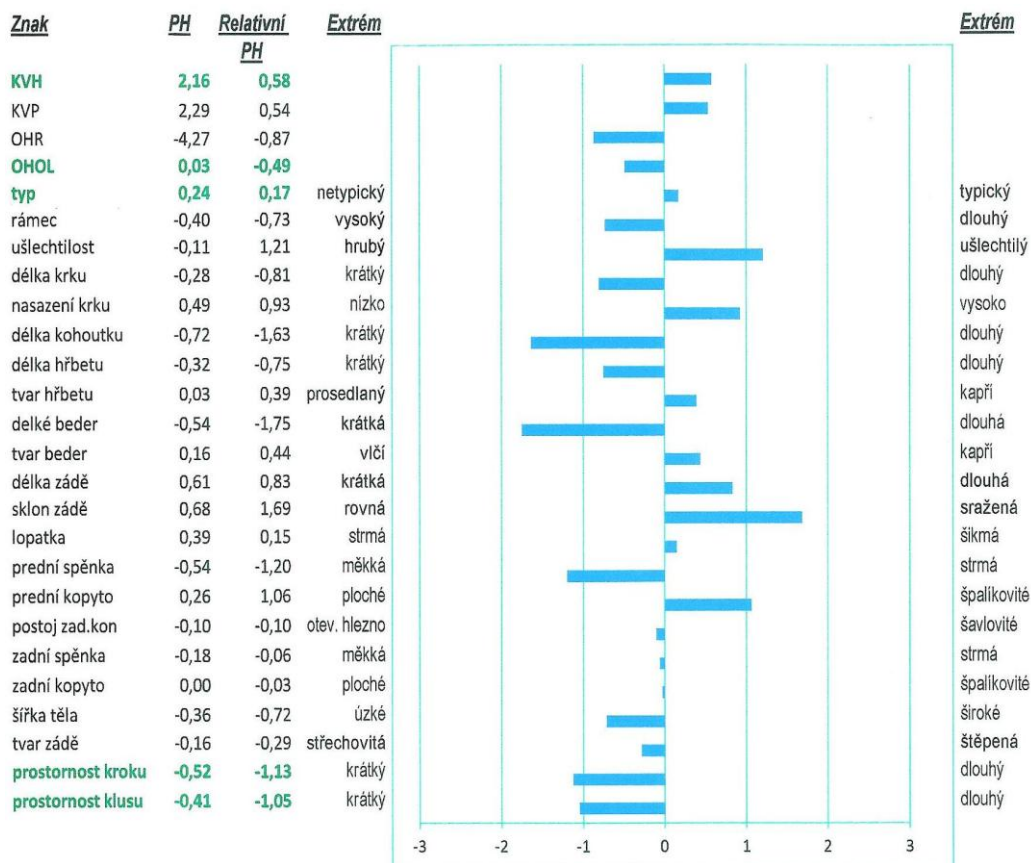
Počet potomků v chovu:

rok	Potomci celkem	Počet nově zařazených	Hřebci	Klisny - HPK	PK	PPK	Ostatní
2013	28		4	19	5		
2014							
2015							

- V roce 2014 působí hřebec na stanici Blatec u Hodětína (Dvořák Jaroslav, Blatec 1, 391 65 Hodětín), telefon 724233193
- Přípouštěcí poplatek -

Plemenné hodnoty pro znaky lineárního popisu za rok 2013

- Počet hodnocených potomků - 27
- Spolehlivost výsledků – 55 %

729 Dir

(Foto: Ježková A., 2007)

Popis hřebce:

Datum narození	17.4.1995	Výkonnostní zkoušky	1998
Plemeno	Norický kůň	Třída	8,0
Linie	Direkt (*1974)	Body typ	7,78
Rodina	1-2168 Hana	Body exteriér	7,96
Barva	Hnědák	Body výkon	8,64
Datum zařazení do chovu	30.11.1997	KVP	180 cm
Podíl původních genů	88,5 %	KVH	165 cm
Genetický zdroj	ne	OH	210 cm
Akcelerační program	ne	Ohol	25,5 cm
Chovatel	ŠZP VŠZ, Zámecká ul., 270 61 Lány		
Majitel	Zemský hřebčinec s. p., U hřebčince 479, 397 01 Písek		

♂ 259 Direktor - 8 1986, Ryz.	Direktor 1980, Ryz.	Direkt	Diabel 2134 AP Prisma S 14963
		Schachline 364	Schachenthal 6210/2156 Neroline 333 A
	232 Šremf I (Imitace) 1980, Ryz.	Šremf I	2811 Šremf 117 Intrika
		209 Hubír (Geza)	Hubír 198 Rytíř (Cilka)
♀ 12/147 Alice 1991, Vr.	282 Schachen 1987, tm. Ryz.	Schlehdorf	Schansi Bella
		Nikke	Nemberto Nina
	Č 2041 Sparta 1986, Hd.	1077 Rytíř - 1	Rytíř 121 Ilustrace
		Č 439 Ilona	2009 Neugot - 2 Č 12 Tajga

Míry dosažené v dospělosti:

Rok měření, věk koně	KVP	KVH	OH	Ohol
2005, 10 let	176 cm	165 cm	200 cm	25,0 cm

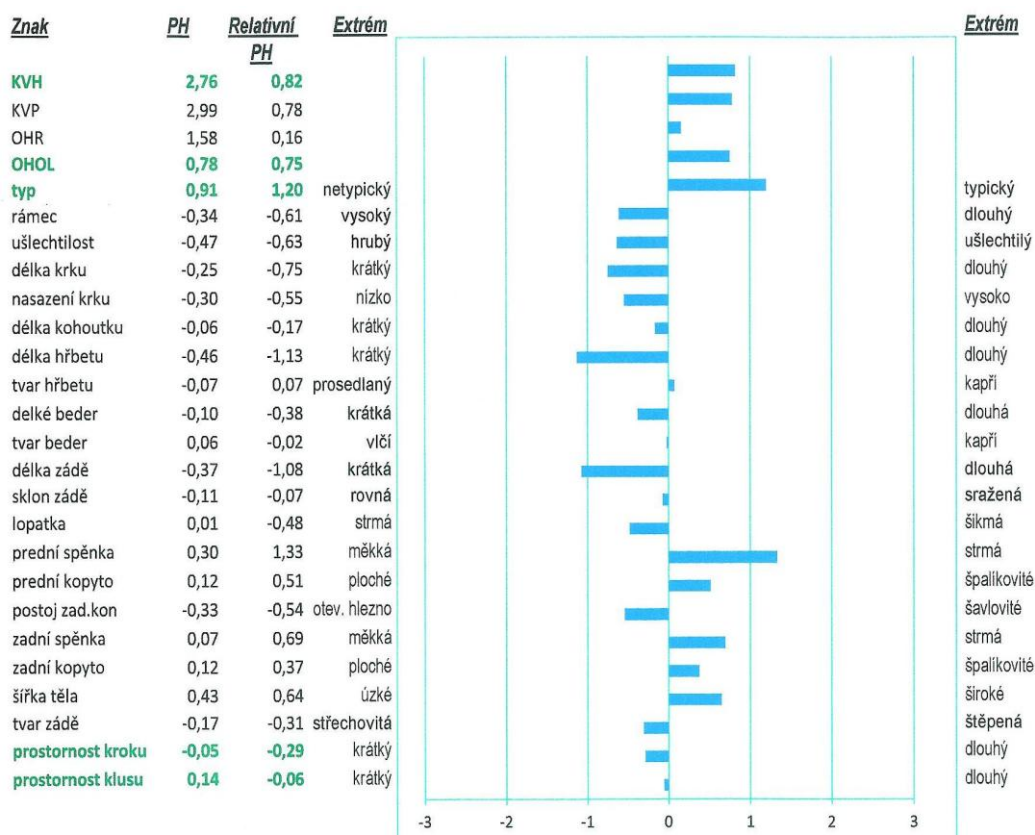
Počet potomků v chovu:

rok	Potomci celkem	Počet nově zařazených	Hřebci	Klisny - HPK	PK	PPK	Ostatní
2013	11		1	2	3	2	3
2014							
2015							

- V roce 2014 působí hřebec na stanici Zehuby (Orava M., Zehuby 11, 286 01 Čáslav), telefon 776011961
- Přípouštěcí poplatek -

Plemenné hodnoty pro znaky lineárního popisu za rok 2013

- Počet hodnocených potomků - 8
- Spolehlivost výsledků – 25 %

653 Vesír

(Foto: Ježková A., 2010)

Popis hřebce:

Datum narození	5.6.1993	Výkonnostní zkoušky	1996
Plemeno	Norik bavorský	Třída	7,8
Linie	500 Vogl. Vulkan XI (*1958)	Body typ	7,64
Rodina		Body exteriér	7,81
Barva	Hnědák	Body výkon	8,35
Datum zařazení do chovu	30.11.1995	KVP	173 cm
Podíl původních genů	100,0 %	KVH	161 cm
Genetický zdroj	ne	OH	204 cm
Akcelerační program	ne	Ohol	26,5 cm
Chovatel	Letner W., DEU Irschenber 83737		
Majitel	Zemský hřebčinec s. p., U hřebčince 479, 397 01 Písek		

♂ Verein II	Verenus	Veritas	Versuch 2108	
			Lisa H 18417	
	Hd.	Renate H 18448	Vultur 2083 - AP - Resi H 17995	
		Pritta	Jugurtha 2100-APF-820 2100 63	
Hd.	Hd.	Petra H 17850-AP- 821 7859		
		Prega	Rainerbe 1970 AP Presse- AF*L 821669749	
♀ Herpi	Direkt	Diabel 2134 AP	768 Scharlel Diamant IX+674, 1431 S Rechten Spiegel 20355/1	
		Prisma S 14963	Rainerbe 1970 AP Presse H 17923 F	
	Hd.	Hermine	Velter	Vers 2139 Blaufalke H 7990
		Hd.	Helga	Jupiter II Herlinde 827845870

Míry dosažené v dospělosti:

Rok měření, věk koně	KVP	KVH	OH	Ohol
2005, 12 let	177 cm	164 cm	216 cm	26,5

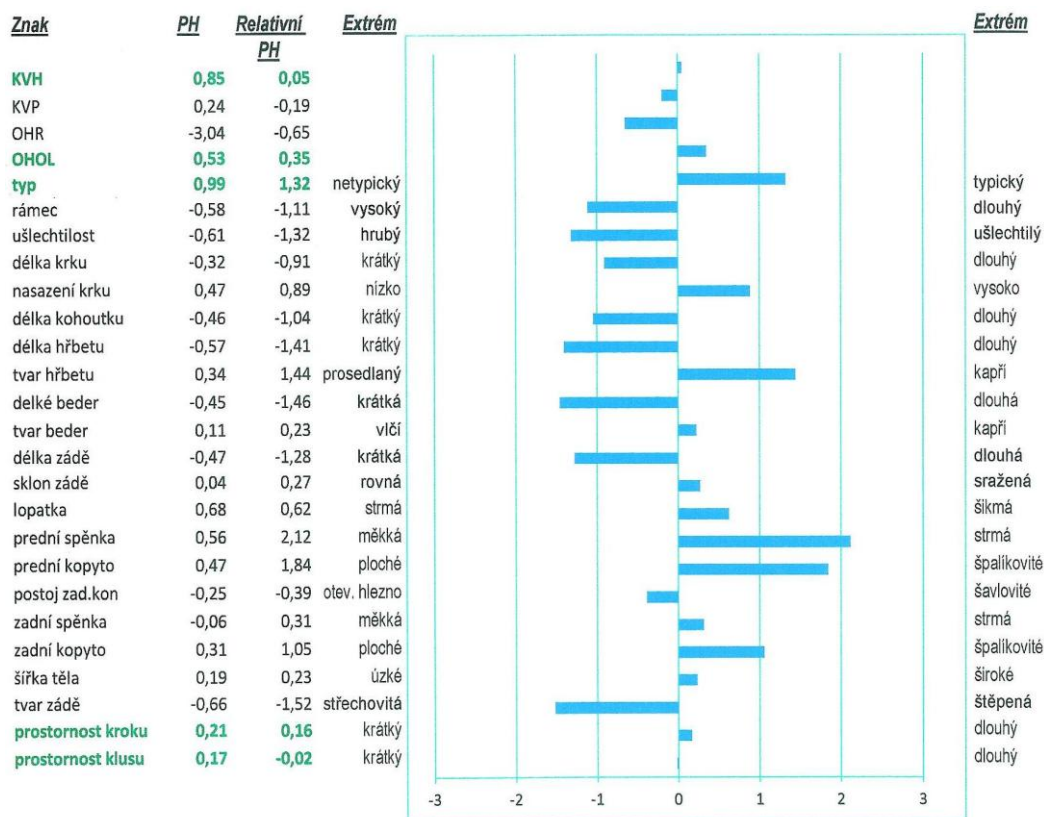
Počet potomků v chovu:

rok	Potomci celkem	Počet nově zařazených	Hřebci	Klisny - HPK	PK	PPK	Ostatní
2013	16		1	5	9	1	
2014							
2015							

- V roce 2014 působí hřebec na Soseň (Král V., Soseň 36, 270 33 Jesenice u Rakovníka), telefon 313513166
- Přípouštěcí poplatek -

Plemenné hodnoty pro znaky lineárního popisu za rok 2013

- Počet hodnocených potomků - 17
- Spolehlivost výsledků - 41 %

2952 Brys slezský

(Foto: ASCHK, 2008)

Popis hřebce:

Datum narození	20.4.2004	Výkonnostní zkoušky	2006
Plemeno	Slezský norický kůň	Třída	9,1
Linie	419 Bravo (*1914)	Body typ	
Rodina	SM 1229 Vydra	Body exteriér	9,12
Barva	Tmavý ryzák	Body výkon	9,42
Datum zařazení do chovu	4.12.2006	KVP	170 cm
Podíl původních genů	61,3%	KVH	159 cm
Genetický zdroj	ano	OH	200 cm
Akcelerační program	ne	Ohol	24,5 cm
Chovatel	Vítkovská zemědělská s. r. o., 747 47 Vítkov 3		
Majitel	KVATRO-EKOSTATEK s. r. o., 696 74 Velká nad Veličkou 877		

♂ 2367 Brys	2002 Bran 1966, tm. Ryz.	2753 Branec	2548 Bravur
		SM 564 Nela	Soňa 2305 Henos SM 111 Jasná
	1983, tm. Ryz. SM 2013 Renata 1978, sv. Ryz	2862 Rys	Rytíř Soňa 13 - 1763
		SM 1716 Lenka	2908 Heboj SM 1057 Radka
♀ 69/475 Fuga	2415 Hugo 1985, tm. Ryz.	Hubír I	Hubír 152 Nero Diamant
		SM 1385Běla	2914 Gofal SM 568 Něha
	1999, tm. Ryz. SM 3093 Naďa 1985, Ryz.	2324 Godit	Gonos SM 1824 Greta
		SM 1959 Chvojka 3/79	2131 Neugot z Lán - 5 SM 1229 Vydra

Míry dosažené v dospělosti:

Rok měření, věk koně	KVP	KVH	OH	Ohol

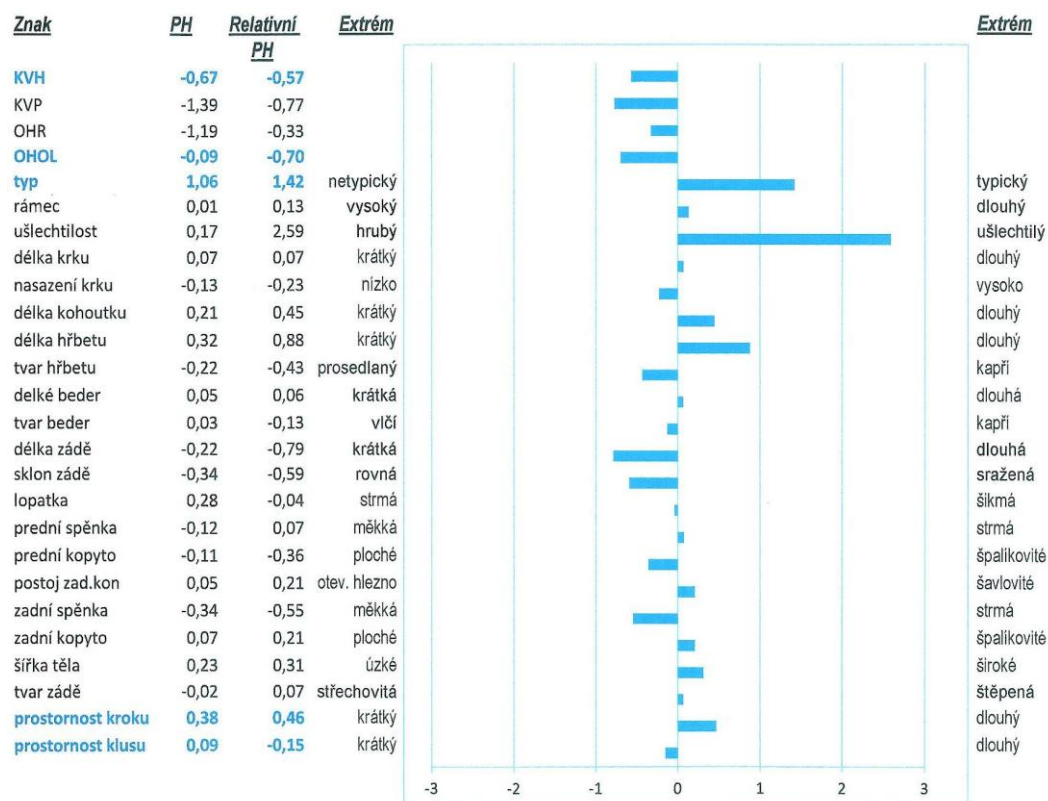
Počet potomků v chovu:

rok	Potomci celkem	Počet nově zařazených	Hřebci	Klisny - HPK	PK	PPK	Ostatní
2013	11	3	1	5	4		1
2014							
2015							

- V roce 2014 působí hřebec na stanici Podlesí (Blizňák Jan, 757 01 Valašské Meziříčí), telefon 605931335
- Přípouštěcí poplatek -

Plemenné hodnoty pro znaky lineárního popisu za rok 2013

- Počet hodnocených potomků - 9
- Spolehlivost výsledků – 28 %

685 Gotlas

(Foto: ASCHK, 2005)

Popis hřebce:

Datum narození	23.4.1995	Výkonnostní zkoušky	1997
Plemeno	Slezský norický kůň	Třída	8,2
Linie	2262 Gothenscherz (*1940)	Body typ	7,54
Rodina	SM 1824 Greta	Body exteriér	8,15
Barva	Tmavý ryzák	Body výkon	9,07
Datum zařazení do chovu	30.11.1996	KVP	173 cm
Podíl původních genů	66,0%	KVH	162 cm
Genetický zdroj	ano	OH	194 cm
Akcelerační program	ano	Ohol	24,5 cm
Chovatel	JZD, 783 83Troubelice		
Majitel	Luňák Roman, Jeseník nad Odrou 288, 742 33		

♂ 2413 Gopar	Gonos	2914 Gofal	2720 Gobryk	
		SM 571 Nula	Arna 11 – 1765/I	
	1976, tm. Ryz.	2976 Pašer	2305 Henos	
			27/56 Chata 13 - 2759	
1985, tm. Ryz..	SM 2308 Hana	2802 Patras		
		Broňa 13 - 2690		
	1981, tm. Ryz	SM 1943 Lucka	2939 Agripa skalský - 32	SM 1178 Uršula
♀ SM 2645 Alka	Gonos	2914 Gofal	2720 Gobryk	
		SM 571 Nula	Arna 11 – 1765/I	
	1976, tm. Ryz.		2305 Henos	
			27/56 Chata 13 - 2759	
1983, tm. Ryz.	SM 1824 Greta	2457 Ditlas	2540 Dienol	
			Alina z. kl. čpk 16 (Opava)	
	1966, tm. Ryz.	Luca 11 - 2511	2541 Něžnar	Zem. kl.

Míry dosažené v dospělosti:

Rok měření, věk koně	KVP	KVH	OH	Ohol
2005, 10 let	176 cm	163 cm	210 cm	25,5 cm

Počet potomků v chovu:

rok	Potomci celkem	Počet nově zařazených	Hřebci	Klisny - HPK	PK	PPK	Ostatní
2013	24	2	3	16	3	1	1
2014							
2015							

- V roce 2014 působí hřebec na stanici Jeseník nad Odrou (Luňák R., Jeseník nad Odrou 288, 742 33 Jeseník nad Odrou), telefon 605330355
- Přípouštěcí poplatek -

Plemenné hodnoty pro znaky lineárního popisu za rok 2013

- Počet hodnocených potomků - 23
- Spolehlivost výsledků – 53 %

